

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om allmänt stöd

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om allmänt stöd (RP 112/2025 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet och arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande.

Utlåtanden

Utlåtande har lämnats av

- grundlagsutskottet GrUU 41/2025 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 10/2025 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Eeva Vartio, social- och hälsovårdsministeriet
- övermatematiker Tapio Isolankila, social- och hälsovårdsministeriet
- professor Heikki Hiilamo, Helsingfors universitet
- forskningsdirektör Anna-Maria Isola, Östra Finlands universitet
- jurist Antti Ristimäki, Folkpensionsanstalten
- forskarprofessor Pasi Moisio, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- specialforskare Joonas Ollonqvist, Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- specialsakkunnig Ellen Vogt, Velfärdsområdesbolaget Hyvil Ab
- verkställande direktör Teija Ojankoski, Y-Säätiö
- ledande expert Vesa Rantahalvari, Finlands näringsliv rf
- ledande socialpolitisk expert Patrik Tötterman, Kommun- och velfärdsområdesarbetsgivarna KT
- specialsakkunnig Anna Järvinen, SOSTE Finlands social och hälsa rf
- socialpolitisk chef Pirjo Väänänen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- styrelseledamot Linnéa Partanen, Finlands nätverk mot fattigdom EAPN-Fin
- verksamhetsledare Jukka Haapakoski, Työttömien Keskusjärjestö ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- riksdagens justitieombudsmans kansli
- justitieministeriet

Betänkande ShUB 28/2025 rd

- arbets- och näringsministeriet
- Utsökningsverket
- Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
- Statens ekonomiska forskningscentral
- Skatteförvaltningen
- UF-centret
- Pensionsskyddscentralen
- Finlands Kommunförbund
- Ålands landskapsregering
- Mannerheims Barnskyddsförbund rf
- Ungdomssektorn rf
- Närståendevårdarnas förbund rf
- STTK rf
- Sysselsättningsfonden
- Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf
- Handikappforum rf.

Inget yttrande av

- Akava ry
- Företagarna i Finland rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om allmänt stöd. I propositionen föreslås också ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om ordnande av arbetskraftsservice och lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner samt 30 andra lagar.

Enligt förslaget ska det på grundval av arbetslöshet betalas allmänt stöd, med vilket avses stöd som under arbetslöshetstiden tryggar arbetslösa arbetssökandes grundläggande försörjning.

Det föreslås att bestämmelserna om grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska upphävas. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa görs dessutom ändringar till följd av ändringarna i definitionen av arbetslöshetsförmåner och arbetslöshetsdagpenning samt vissa andra ändringar.

I lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreslås bestämmelser om samtal om jobbsökning som ordnas för mottagare av allmänt stöd. Dessutom föreslås i lagen ändringar till följd av stiftandet av lagen om allmänt stöd och ändringen av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Propositionen hänför sig till målet i regeringsprogrammet för regeringen Orpo om genomförandet av en reform av grundskyddet som ska göra det mer lönsamt att arbeta, göra den sociala tryggheten smidigare och förenkla förmånerna med beaktande av rekommendationerna och utredningarna i mellanrapporten från kommittén för social trygghet. Syftet med reformen är att få till stånd ett allmänt stöd som omfattar en grunddel för levnadskostnader, en boendedel för boendet och en

Betänkande ShUB 28/2025 rd

behovsprövad del som ett sistahandsskydd. Avsikten är att man ska övergå till en enda grundskyddsförmån stegvis genom att kombinera bestämningsgrunderna för de olika stöden.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2026 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 maj 2026.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om allmänt stöd. Allmänt stöd betalas enligt propositionen till en arbetslös arbetssökande som inte har rätt till inkomstrelaterad dagpenning eller som redan har fått inkomstrelaterad dagpenning för maximitiden. För att få allmänt stöd krävs dessutom att det finns ett behov av ekonomiskt stöd. Det innebär att det allmänna stödet är behovsprövat. Det allmänna stödet ersätter grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), och det föreslås att lagstiftningen om dem upphävs. I fortsättningen tryggas alltså den arbetslösas försörjning genom allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd och inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Allmänt stöd betalas för att främja och förbättra arbetslösa arbetssökandes förutsättningar att söka sig till eller återvända till arbetsmarknaden. Den som får allmänt stöd utifrån arbetslöshet omfattas i huvudsak av samma allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för att få förmånen, samsättningsfrämjande service och påföljder enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa som en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning. Folkpensionsanstalten svarar för verkställigheten av det allmänna stödet. Det föreslås att lagstiftningen om allmänt stöd träder i kraft den 1 maj 2026.

Propositionen grundar sig på regeringsprogrammets mål om att genomföra en reform av grundskyddet som ska göra det mer lönsamt att arbeta, göra den sociala tryggheten smidigare och förenkla förmånerna med beaktande av rekommendationerna och utredningarna i mellanrapporten från kommittén för social trygghet (Statsrådets publikationer 2023:26), som utarbetades under föregående valperiod. De nu föreslagna ändringarna utgör det första steget i en större reform av den sociala tryggheten. Syftet är ytterst allmänt stöd som omfattar en grunddel för levnadskostnader, en boendedel för boendet och en behovsprövad del som ett sistahandsskydd. Avsikten är att man ska övergå till en enda grundskyddsförmån stegvis genom att kombinera bestämningsgrunderna för de olika bidragen.

Social- och hälsovårdsutskottet anser att målen för reform av den sociala tryggheten är viktiga och tillstyrker lagförslagen, men med anmärkningarna och ändringarna nedan. Att förtydliga och förenkla den sociala tryggheten gör systemet mer hanterbart och kan förbättra dess incitaments-effekter, minska underutnyttjandet av förmåner och öka systemets legitimitet. I likhet med arbetslivs- och jämställdhetsutskottet (AjUU 10/2025 rd) betonar social- och hälsovårdsutskottet att det allmänna stöd under arbetslösheten som föreslås i propositionen är ett steg i reformen av den so-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

ciala tryggheten och anser det viktigt att reformen av den sociala tryggheten fortsätter utifrån detta i riktning mot en enda grundskyddsförmån.

Grundlagsutskottet granskade i sitt utlåtande (GrUU 41/2025 rd) lagförslaget med avseende på rätten till grundläggande försörjning enligt 19 § 2 mom. i grundlagen. Enligt utlåtandet motsvarar de föreslagna bestämmelserna i huvudsak den gällande regleringen om grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd, som har kommit till med grundlagsutskottets medverkan, och lagförslagen kan enligt utlåtandet behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Nivån på det allmänna stödet och behovsprövning

Förutsättningarna för att få allmänt stöd och stödets egenskaper motsvarar i många avseenden egenskaperna hos det nuvarande arbetsmarknadsstödet, såsom väntetid, behovsprövning, partiellt allmänt stöd till personer som bor i föräldrarnas hushåll och stödets obegränsade varaktighet. Dessa egenskaper hos arbetsmarknadsstödet utvidgas enligt propositionen till att gälla också personer som för närvarande får grunddagpenning. I fortsättningen tillämpas alltså väntetid, behovsprövning och partiellt allmänt stöd till personer som bor i föräldrarnas hushåll också på det allmänna stödet till arbetslösa arbetssökande som uppfyller arbetsvillkoret. Till skillnad från den nuvarande maximala utbetalningstiden för grunddagpenning är det allmänna stödet för en arbetslös arbetssökande som uppfyller arbetsvillkoret obegränsat, på samma sätt som det nuvarande arbetsmarknadsstödet.

Det allmänna stödets fulla belopp är lika stort som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel, det vill säga lika stort som grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt den gällande lagen. År 2025 är beloppet på grunddagpenningen 37,21 euro/dag (i genomsnitt 800 euro/månad). Beloppet justeras årligen med folkpensionsindex. På grund av sparbesluten i statsfinanserna justeras inte de förmåner som är bundna till folkpensionsindex under åren 2024—2027, med undantag av det grundläggande utkomststödet. Nästa justering görs först 2028. Eventuella arbetsinkomster för den som får allmänt stöd medför en jämkning på samma sätt som arbetsinkomsterna för den som får inkomstrelaterad dagpenning.

Enligt propositionen ändrar det allmänna stödet inte förmånsbeloppet för flertalet, det vill säga cirka 526 100 förmånstagare. Behovsprövningen i samband med det allmänna stödet, det vill säga beaktandet av kapitalinkomster och vissa andra inkomster, avviker dock från den nuvarande behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet och utvidgas till att även omfatta nuvarande mottagare av grunddagpenning. Samtidigt utvidgas tillämpningsområdet av förenklingen av behovsprövningsreglerna, såsom sloandet av åldersgränsen på 55 år, användningen av en inkomstgräns och en enhetlig minskningsgrad. Därmed kommer rätten till grundskydd för fler arbetslösa personer i fortsättningen att bestämmas på grundval av behovsprövning. Enligt propositionen minskar ändringarna i behovsprövningen förmånen för 4 997 förmånstagare, och den genomsnittliga förändringen är 1 166 euro per år. Förmånsbeloppet stiger däremot för cirka 2 662 förmånstagare och den genomsnittliga ökningen är 617 euro i månaden.

Enligt grundlagsutskottets utlåtande utgör bestämmelsen om grundläggande försörjning i 19 § 2 mom. i grundlagen inget hinder för att också bestämmelser om behovsprövning kan tas in i systemen. Social- och hälsovårdsutskottet anser det i och för sig ändamålsenligt att utbetalning av

Betänkande ShUB 28/2025 rd

allmänt stöd förutsätter behov av ekonomiskt stöd, på samma sätt som det nuvarande arbetsmarknadsstödet, och att minskningar av arbetslöshetsförmånen till följd av behovsprövning riktas till personer som har andra inkomster. Utskottet noterar dock att ändringarna enligt propositionens konsekvensbedömningar (s. 45) särskilt gäller barnfamiljer och personer som fyllt 55 år, eftersom det föreslås att de särskilda bestämmelserna om dem stryks. Dessutom noterar utskottet att utvidgningen av behovsprövningen till att gälla också de nuvarande mottagarna av grunddagpenning bidrar till att komplicera systemet ur både förmånstagarens och verkställandets synvinkel. Utskottet betonar dock att konsekvenserna är måttliga och gäller ett relativt litet antal förmånstagare. Också konsekvenserna för verkställigheten har bedömts vara små. De ändringar som föreslås i propositionen beräknas öka Folkpensionsanstaltens omkostnader med 0,5 miljoner euro per år.

Enligt propositionen kan det allmänna stödet betalas som partiellt stöd till en person som bor i sina föräldrars hushåll och som inte har uppfyllt arbetsvillkoret, på samma sätt som det nuvarande partiella arbetsmarknadsstödet. Minimibeloppet av partiellt arbetsmarknadsstöd sänktes vid ingången av 2025 från 50 till 35 procent av det arbetsmarknadsstöd som i övrigt betalas till mottagaren. Således är det partiella allmänna stödet lika stort som det nuvarande partiella arbetsmarknadsstödet, det vill säga cirka 280 euro i månaden. Utskottet fäste i samband med sänkningen av det partiella arbetsmarknadsstödet uppmärksamhet vid den låga inkomstgränsen för föräldrar (ShUB 19/2024 rd) och välkomnar att den inkomstgräns för föräldrarnas inkomster som påverkar stödets belopp nu föreslås bli höjt från 1 781 till 2 500 euro. Inkomstgränsen för det partiella arbetsmarknadsstödet är inte bunden till lönekoeficienten och har inte höjts i takt med den allmänna lönenivån. Att inkomstgränsen inte har förändrats när den allmänna löne- och prisnivån har stigit har lett till att effekten av föräldrarnas inkomster har skärpts.

Det allmänna stödet omfattar också en väntetid på 21 veckor för arbetssökande som saknar yrkesutbildning. Väntetiden gäller också den som har sökt till utbildning men inte blivit antagen. Utskottet välkomnar väntetidens centrala mål att effektivisera ansökan till yrkesutbildning, men påpekar att väntetiden kan leda till behov av utkomststöd i sista hand och utestängning från aktiv arbetskraftsservice. Enligt uppgifter till utskottet betalades grundläggande utkomststöd 2023 till sammanlagt 106 000 unga i åldern 16—29 år, alltså till 12 procent av åldersgruppen, till ett belopp av sammanlagt 273 miljoner euro. Enligt uppgift får merparten av de unga dock utkomststöd endast för en kort tid för tillfälligt behov. I den proposition om revidering av lagen om utkomststöd (RP 116/2025 rd) som är under behandling i riksdagen stärks skyldigheten för den som ansöker om utkomststöd att anmäla sig som sökande av heltidsarbete, vilket kan bidra till att minska beroendet av utkomststöd. Utskottet anser det vara viktigt att man i den fortsatta utvecklingen av det allmänna stödet söker fler metoder för att minska de ungas beroende av utkomststöd.

Förmånens varaktighet och aktiveringsperioder

Det allmänna stödet är enligt propositionen liksom det nuvarande arbetsmarknadsstödet obegränsat i fråga om sin varaktighet. Utskottet anser att det med tanke på grundskyddets primära karaktär är motiverat att en person inte övergår till utkomststöd som en sista utväg enbart på grund av att förmånens varaktighet begränsas, i situationer där övriga förutsättningar för att få förmånen fortfarande är uppfyllda. Social- och hälsovårdsutskottet fäster dock i likhet med arbetslivs- och

Betänkande ShUB 28/2025 rd

jämställdhetsutskottet uppmärksamhet vid att ett av problemen med den sociala tryggheten i Finland är sådana långa passiva perioder med penningförmåner som inte är förenade med möjligheter eller skyldigheter att delta i tjänsterna (Statsrådets publikationer 2023:26).

Mot denna bakgrund välkomnar utskottet att det i propositionen föreslås en aktiveringsperiod för dem som länge varit arbetslösa och får allmänt stöd. Aktiveringsperioden genomförs genom samtal om jobbsökning ansikte mot ansikte i Arbetskraftsmyndighetens lokaler. Syftet med aktiveringsperioden är att aktivera den arbetssökande, utreda orsakerna till arbetslösheten och mer individuellt stödja dem som får allmänt stöd att få arbete. Att öka den personliga kontakten med långvarigt arbetslösa stöder också målet med den reform av lagen om utkomststöd (RP 116/2025 rd) som är under behandling i riksdagen, det vill säga att skärpa utkomststödtagarens skyldighet att anmäla sig som arbetssökande och söka service.

Enligt propositionen börjar aktiveringsperioden för personer under 25 år efter 180 betalningsdagar och varar cirka 15 månader. För personer över 25 år börjar aktiveringsperioden efter 400 betalningsdagar och fortsätter cirka ett halvt år. Arbetskraftsmyndigheten ska ordna en aktiveringsperiod minst en gång under en 24-månadersperiod, om mottagarens arbetslöshet blir långvarig. Innehållet i samtalen om jobbsökning kompletteras med en utredning av orsakerna till den utdragna arbetslösheten. Dessutom fokuserar samtalet på att effektivisera hänvisningen till service och effektivare stödja den arbetslösas jobbsökning och förutsättningar att få arbete.

Utskottet anser att det är ändamålsenligt att det är möjligt att avvika från fysiska möten av vägande skäl, såsom rörelsehinder, familjeledighet eller värnplikt eller civiltjänstgöring. Utskottet betonar att de skäl som nämns i specialmotiveringen (s. 122) utgör exempel och att det i motiveringen uttryckligen nämns att vägande skäl även kan vara annat än vad som angetts på ett exemplifierande sätt i motiveringen.

Sakkunniga har påpekat att propositionen inte anvisar tilläggsresurser för personlig service ansikte mot ansikte. Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att möten ansikte mot ansikte inte ökar antalet möten som Arbetskraftsmyndigheten ordnar för arbetssökande kunder, utan den nuvarande processen ändras så att den effektivare svarar mot behoven hos dem som får allmänt stöd på grund av långvarig arbetslöshet. Ett ökat antal möten ansikte mot ansikte kan enligt utlåtandet ha en liten inverkan på Arbetskraftsmyndigheternas arbetsmängd. Enligt propositionen (s. 149) minskar Arbetskraftsmyndigheternas arbetsmängd dock med cirka 450 årsverken till följd av det föreslagna allmänna stödet, reformen av utkomststödet (RP 116/2025 rd) och reformen av Arbetskraftsservicen (RP 108/2025 rd), även om en del av de ändringar som föreslås i dessa propositioner ökar arbetsmängden. Utskottet ser det som positivt att man i samband med samarbets- och uppföljningsdiskussionerna enligt 23 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice följer hur de lokaler som Arbetskraftsmyndigheterna förfogar över räcker till för genomförandet av de föreslagna ändringarna.

Utskottet noterar att det trots aktiveringsperioderna även i fortsättningen finns personer inom ramen för det allmänna stödet som i praktiken saknar möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Det allmänna stödet omfattar exempelvis personer som fått sjukdagpenning under 300 maximidagar och som fått ett negativt beslut om sjukpension. Utskottet framhåller att enligt en utfästelse i regeringsprogrammet ska man i samband med utvecklandet av modellen för det allmänna

Betänkande ShUB 28/2025 rd

stödet fästa särskild uppmärksamhet vid tryggheten av en tillräcklig försörjning och tillräckliga tjänster för dem som de facto är arbetsoförmögna till exempel på grund av sjukdom. Utskottet anser det nödvändigt att det i det fortsatta arbetet med att utveckla det allmänna stödet utarbetas förutsättningar för att få förmånen som i högre grad stöder deltagande i tjänster och delaktighet samt syftar till att stärka funktionsförmågan och välbefinnandet för personer som är mycket svåra att sysselsätta och som har varit arbetslösa under lång tid, för vilka Arbetskraftsmyndigheternas sysselsättningsåtgärder som syftar till heltidsarbete och det tillhörande sanktionssystemet i praktiken inte stöder sysselsättningen.

Självrisktid

Enligt propositionen kan självrisktiderna för allmänt stöd och inkomstrelaterad dagpenning inte kombineras på samma sätt som självrisktiderna för grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning kombineras. Därmed kan en självriskperiod i vissa situationer komma att fastställas två gånger inom en kort tidsperiod, eftersom beräkningen av arbetsvillkoret och medlemsvillkoret i arbetslöshetskassan sker på olika sätt.

I den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs det att en mottagare av grunddagpenning som uppfyller medlemsvillkoret för en arbetslöshetskassa mitt under grunddagpenningsperioden övergår till inkomstrelaterad dagpenning och att ingen självrisktid för inkomstrelaterad dagpenning då föreläggs för honom eller henne. Från maximitiden för inkomstrelaterad dagpenning dras emellertid av de maximidagar för grunddagpenning som personen betalats, varvid erhållandet av inkomstrelaterad dagpenning, som är högre än grunddagpenningen, påverkas till exempel av tidpunkten för uppfyllandet av medlemskapsvillkoret och arbetslöshetens längd efter övergången till inkomstrelaterad dagpenning. När det gäller allmänt stöd fastställs däremot en självrisktid för den som uppfyllt arbetsvillkoret, och när en sådan person uppfyller medlemsvillkoret i arbetslöshetskassan fastställs en självriskperiod för inkomstrelaterad dagpenning. De dagar som en person som uppfyller arbetsvillkoret fått allmänt stöd dras emellertid inte av från maximitiden för inkomstrelaterad dagpenning, vilket innebär att personen kan få inkomstrelaterad dagpenning under hela maximitiden om arbetslösheten fortsätter.

Sakkunniga har framfört att eventuella dubbla självrisktider skulle kunna undvikas om medlemsvillkoret i arbetslöshetskassan ackumulerades på samma sätt som arbetsvillkoret. Enligt uppgifter från social- och hälsovårdsministeriet förutsätter detta dock mer omfattande ändringar i systemet med utkomstskydd för arbetslösa än det som nu föreslås för det allmänna stödet och kan inte genomföras i samband med den nu aktuella propositionen.

Ekonomiska konsekvenser

Det allmänna stödet finansieras med statliga medel och med den finansieringsandel som beviljas förmånstagarens hemkommun. Stödet finansieras också med intäkter av arbetslöshetsförsäkringspremierna för löntagare som inte hör till någon arbetslöshetskassa, till den del det handlar om allmänt stöd som betalas personer som uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Finansieringsandelarna för det allmänna stödet motsvarar de nuvarande finansieringsandelarna för arbetsmarknadsstöd och grunddagpenning och propositionen inverkar inte på finansierarnas betalningsandelar.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Enligt uppgifter som Folkpensionsanstalten lämnat till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet betalas det 1 864 miljoner euro i arbetsmarknadsstöd 2025. Kommunernas andel uppskattas ligga på 669 miljoner euro (cirka 36 %). Vidare beräknas det att grunddagpenning 2025 betalas till ett totalt belopp av 281 miljoner euro, varav kommunernas andel har beräknats vara 38 miljoner euro (cirka 14 %) (AjUU 10/2025 rd). Behovsprövningen av det allmänna stödet beräknas minska förmånsutgifterna med 5,6 miljoner euro och föräldrarnas inkomstgräns för det partiella allmänna stödet höjer förmånsutgifterna med 1,4 miljoner euro. Sammantaget beräknas det allmänna stödet minska förmånsutgifterna med 4,2 miljoner euro jämfört med de nuvarande kostnaderna för arbetsmarknadsstödet och grunddagpenningen. Av besparingen hänför sig 3 miljoner euro till statens finansieringsandel och 1,2 miljoner euro till kommunernas finansieringsandel.

Utfrågade sakkunniga har påpekat att det allmänna stödet till arbetslösa utöver statens och kommunernas finansieringsandelar delvis finansieras med arbetslöshetsförsäkringspremier. Utskottet anser att det med tanke på försäkringsprincipen är ändamålsenligt att den del som finansieras med arbetslöshetsförsäkringspremier riktas till finansiering av det allmänna stöd som betalas till personer som uppfyller arbetsvillkoret. Arbetslöshetsförsäkringspremier skulle alltså inte användas för att finansiera allmänt stöd för personer som har övergått från inkomstrelaterad dagpenning till allmänt stöd, och då motsvarar finansieringen av det allmänna stödet finansieringen av den nuvarande grunddagpenningen. Utskottet konstaterar dock att man vid den fortsatta utvecklingen av det allmänna stödet också bör fästa särskild uppmärksamhet vid att finansieringen av den sociala tryggheten är tydlig, så att intäkterna från försäkringspremierna i princip endast finansierar det inkomstrelaterade skyddet, medan skatteintäkterna finansierar grundskyddet.

Sammantagna konsekvenser och uppföljning

Propositionen inverkar endast måttligt på den arbetslösas försörjning, även om behovsprövningen i och med det allmänna stödet utvidgas till att även omfatta nuvarande mottagare av grunddagpenning, vilket kommer att sänka grundskyddets nivå för vissa arbetslösa. Utskottet fäster dock uppmärksamhet vid att det under en kort tidsperiod har gjorts flera andra ändringar i arbetslöshetsersättningen som påverkar samma förmånstagare och vars samlade effekt på nivån för arbetslöshetsförmåner är betydande. Självrisktiden för utkomstskyddet för arbetslösa har förlängts, barnförhöjningarna och de skyddade beloppen har slopats, arbetsvillkoret och självrisktiden har förlängts (RP 73/2023 rd) och nivån på den inkomstrelaterade dagpenningen har graderats enligt arbetslöshetens längd (RP 13/2023 rd). Även förhöjningsdelen för aktiv tid har slopats och minimibeloppet av det partiella arbetsmarknadsstödet sänkts (RP 19/2024 rd). Dessutom påverkar ändringar i bostadsbidraget och utkomststödet samt indexfrysningen de arbetslösas försörjning. Enligt halvtidsutvärderingen av hur väl grundskyddet räcker till (THL:s arbetsdokument 18/2025) har anpassningsåtgärderna i fråga om de sociala förmånerna försvagat grundskyddets tillräcklighet, och inkomsterna för dem som får grundskyddsförmåner räcker inte till för att täcka utgifterna enligt referensbudgetarna.

Social- och hälsovårdsministeriet har årligen bedömt de sammantagna konsekvenserna av förmånsändringarna. En färsk bedömning från hösten 2025 (Arvio hallituksen sosiaaliturvamuutosten yhteisvaikutuksista toimeentulotuen käyttöön ja tulonjakoon, SHM 2025) visar att nedskärningarna i den sociala tryggheten 2024—2025 har drabbat dem som fått utkomststöd mer än det beräknats tidigare. Det är enligt utskottet särskilt oroväckande att den ekonomiska utsattheten

Betänkande ShUB 28/2025 rd

bland barn ökar mer än kalkylerna visade. Enligt en beräkning som gjordes hösten 2024 uppskattades lagändringarna 2024—2025 öka den ekonomiska utsattheten bland barn med 1,3 procentenheter, men enligt en färsk kalkyl skulle dessa lagändringars inverkan på den ekonomiska utsattheten bland barn vara 2,7 procent och med beaktande av reformen av utkomststödet (RP 116/2025 rd) totalt 3,3 procent. Därmed beräknas antalet barn som lever under fattigdomsgränsen öka med cirka 31 000 till följd av anpassningsåtgärderna, jämfört med den tidigare beräkningen på cirka 11 000—13 000 barn.

Utskottet betonar att barnfattigdom enligt undersökningar har betydande långvariga och rentav generationsöverskridande negativa konsekvenser för välbefinnandet och hälsan. En ökad barnfattigdom försvårar också uppnåendet av det nationella mål som Finland har ställt upp som en del av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och EU:s strategi för barnets rättigheter. Enligt målen ska antalet personer som löper risk för fattigdom eller utslagning fram till 2030 minska med 100 000 personer, varav minst en tredjedel ska vara under 18 år.

En arbetslös persons försörjning påverkas framöver också av de ändringar som ingår i propositioner som behandlas samtidigt med propositionen om allmänt stöd, nämligen propositionen med förslag till lagstiftning om utveckling av serviceprocessen för arbetssökande och arbetsförmedlingsservice (RP 108/2025 rd) och propositionen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomststöd, 64 § i lagen om behandling av kunduppgifter inom social- och hälsovården och 10 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (RP 116/2025 rd). Enligt en bedömning av de sammantagna konsekvenserna av dessa propositioner (VN/8915/2024, 22.9.2025) uppskattas inte enbart sammanslagningen av grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet till ett allmänt stöd medföra behov av utkomststöd. Behovsprövningen av det allmänna stödet påverkar endast personer som har andra inkomster. Ändringarna kommer därför mer sannolikt att ha konsekvenser för de arbetslösa som i princip inte har rätt till utkomststöd.

Ändringarna i påföljderna inom utkomtskyddet för arbetslösa (RP 108/2025 rd) bedöms inte öka antalet påföljder som påförs. Förmånspåföljder påförs dock med avvikelse från nuläget redan för den första försummelsen i anslutning till jobbsökning och arbetskraftsservice. Dessutom ökar antalet föreläggande av skyldighet att vara i arbete, det vill säga tills vidare gällande indragningar av rätten till förmåner. Påföljder inom utkomtskyddet för arbetslösa påförs emellertid inte för närvarande och inte heller om de föreslagna ändringarna genomförs utan att den arbetssökande har erbjudits någon åtgärd som hör till serviceprocessen för arbetssökande och som han eller hon har försummat. De sammantagna konsekvenserna av dessa tre propositioner för de arbetslösas försörjning beror alltså i huvudsak på deras beteende. Syftet med de ändringar som föreslås i propositionen är att påverka arbetslösa arbetssökande så att det inte sker försummelser i anslutning till den arbetssökandes serviceprocess, jobbsökning eller deltagande i service.

Utskottet konstaterar att de åtstramningar av påföljdssystemet i fråga om arbetskraftsservice och villkoren för utkomststöd som träder i kraft samtidigt som det allmänna stödet kan öka risken för förlust av förmåner, även om förmånstagaren genom sina egna åtgärder kan påverka om påföljderna blir aktuella. Påföljderna inom utkomtskyddet för arbetslösa leder till att det allmänna stödet går förlorat för viss tid eller tills vidare och kan leda till att det utkomststöd som den arbetslösa eventuellt får sänks. Utskottet anser det nödvändigt att följa vilka konsekvenser de samtidiga reformer som påverkar förmåns- och servicesystemet för arbetslösa har för den arbetslösa arbets-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

sökandens försörjning och tjänster. Utskottet betonar att en minskning av långtidsarbetslösheten och en höjning av sysselsättningsgraden utöver ett motiverande, tydligt och förutsägbart förmånssystem också förutsätter tillräckliga och tillgängliga tjänster där man individuellt kan stödja människors funktionsförmåga och arbetsförmåga samt arbetslivsfärdigheter. (*Utskottets förslag till uttalande 1*)

Utskottet fäster dessutom uppmärksamhet vid att även om målet med den proposition som nu behandlas är att förtydliga förmånssystemet, utgör det allmänna stödet i den form som nu föreslås en delvis svåröverskådlig och svårhanterlig helhet på lagstiftningsnivå, eftersom dess reglering i väsentliga delar bygger på hänvisningar till bestämmelser i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Det allmänna stödet täcker inte heller i sin föreslagna form andra sociala risker än arbetslöshet. Utskottet ser det som nödvändigt att reformen av den sociala tryggheten fortsätter utifrån det föreslagna allmänna stödet för arbetslösa mot en mer omfattande grundtrygghetsförmån, så att systemet blir en tydlig, begriplig och hanterbar helhet. Vid utvecklandet av det allmänna stödet bör man i stor utsträckning utnyttja forskningsrön om samverkan mellan det föreslagna allmänna stödet till arbetslösa och andra förmåner, finansieringen av den sociala tryggheten samt sammanläggningen av grundskyddet och förtjänstskyddet. Utöver att förtydliga och förenkla systemet bör man vid utvecklingen av det allmänna stödet ägna uppmärksamhet åt att grundtryggheten är tillräcklig och att låginkomstgraden minskas, med beaktande av de villkor som det ekonomiska läget ställer.

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om allmänt stöd

9 §. Unga som saknar yrkesutbildning. I lagförslag 5 i propositionen om utveckling av serviceprocessen för arbetssökande och arbetsförmedlingsservice (RP 108/2025 rd) föreslås en ny 13 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, vilket bör beaktas i paragrafens hänvisning till lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

34 §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat. Vid sakkunnigutfrågningen har regionförvaltningsverken fäst utskottets uppmärksamhet vid att regionförvaltningsverkets behörighet som myndighet som utövar tillsyn över arbetskraftsmyndighetens och närings-, trafik- och miljöcentralernas utvecklings- och förvaltningscentrals verksamhet och från och med den 1 januari 2026 över Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets verksamhet inte nämns i den föreslagna lagen om allmänt stöd. Utskottet konstaterar att regionförvaltningsverkets behörighet som tillsynsmyndighet kan härledas ur bestämmelserna i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Utskottet föreslår dock för tydlighetens skull att det till paragrafens nya 3 mom. fogas en bestämmelse som uttryckligen klargör regionförvaltningsverkets (från och med den 1 januari 2026 Tillstånds- och tillsynsverkets) behörighet och roll.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

2. Lagen om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

Ingressen. I lagförslag 5 i regeringens proposition med förslag till lagstiftning om utveckling av serviceprocessen för arbetssökande och arbetsförmedlingsservice (RP 108/2025 rd) föreslås det att 13 § 4 mom. ändras. Det lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Utskottet föreslår att detta beaktas i lagförslagets ingress.

3. Lagen om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice

35 a §. Ordnande av samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning för mottagare av allmänt stöd. Utskottet föreslår att den föreslagna 32 a § blir 35 a § och att hänvisningarna i paragrafen korrigeras så att de motsvarar de ändringar som föreslås i regeringens proposition om utveckling av serviceprocessen för arbetssökande och arbetsförmedlingsservice (RP 108/2025 rd, lagförslag 1).

36 a §. Innehållet i samtal om jobbsökning som ordnas för mottagare av allmänt stöd. Utskottet föreslår att den föreslagna 32 b § blir 36 a § och att hänvisningarna i paragrafen korrigeras så att de motsvarar de ändringar som föreslås i regeringens proposition om utveckling av serviceprocessen för arbetssökande och arbetsförmedlingsservice (RP 108/2025 rd, lagförslag 1).

125 §. Beviljande av användarrättigheter till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem. Utskottet föreslår att de ändringar som gjorts i 1 mom. genom lag 733/2025 beaktas.

4. Lagen om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

10 §. Sysselsättningsfondens uppgifter. I lagförslag 3 i regeringens proposition med förslag till lagstiftning om utveckling av serviceprocessen för arbetssökande och arbetsförmedlingsservice (RP 108/2025 rd) föreslås det att paragrafen ändras. Det lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Utskottet föreslår att de ändringar som föreslås i den propositionen samordnas med de ändringar som nu föreslås.

24 §. Betalningsskyldighet. Utskottet föreslår att det inledande stycket i 1 mom. beaktar den ändring som föreslås i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (RP 119/2025 rd) (RSv 133/2025 rd).

20. Lagen om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

3 §. Tillämpningsområde. I lagförslaget i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (RP 109/2025 rd) föreslås det att paragrafen ändras. Det lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Utskottet föreslår att de ändringar som föreslås i den propositionen samordnas med de ändringar som nu föreslås och att det till lagförslaget fogas ett 5 mom. i den form som föreslås i proposition RP 109/2025, med den ändringen att begreppet allmänt stöd används i stället för arbetslöshetsförmån.

15 §. Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i vissa fall. I lagförslaget i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliterings-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

syfte (RP 109/2025 rd) föreslås det att paragrafen ändras. Det lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Utskottet föreslår att de ändringar som föreslås i den propositionen samordnas med de ändringar som nu föreslås.

27 §. Folkpensionsanstaltens skyldighet att lämna uppgifter. I lagförslaget i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (RP 109/2025 rd) föreslås det att paragrafen upphävs. Det lagförslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Utskottet föreslår att den föreslagna bestämmelse utgår.

24. Lagen om ändring av 13 § i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

13 §. Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter. I lagförslag 7 i regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om tillämpning av vissa av Europeiska unionens bestämmelser om statligt stöd och till lagar som har samband med den (RP 144/2025 rd) föreslås det att 2 mom. 7 punkten ändras. Utskottet föreslår att de ändringar som föreslås i den propositionen samordnas med de ändringar som nu föreslås.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 5—19, 21—23 och 25—34 i proposition RP 112/2025 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1—4, 20 och 24 i proposition RP 112/2025 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om allmänt stöd

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Den grundläggande försörjningen vid arbetslöshet tryggas genom allmänt stöd.

Allmänt stöd betalas för att främja och förbättra arbetslösa arbetssökandes förutsättningar att söka sig till eller återvända till arbetsmarknaden.

2 §

Allmänt stöd

Allmänt stöd betalas till en arbetslös arbetssökande

1) som enligt 5 kap. 2 § 1 mom. eller 6 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) inte har rätt till sådan inkomstrelaterad dagpenning som avses i den lagen, eller som har fått inkomstrelaterad dagpenning för maximitiden enligt 6 kap. 7 § i den lagen, och

2) som är i behov av ekonomiskt stöd (*behovsprövning*).

3 §

Allmänna rättigheter och skyldigheter för mottagare av allmänt stöd

En arbetssökande har rätt till en sysselsättningsplan. Bestämmelser om sysselsättningsplanen finns i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023).

En mottagare av allmänt stöd har en allmän skyldighet att aktivt söka arbete och utbildning, att till arbetskraftsmyndigheten lämna uppgifter och redogörelser om sitt yrkeskunnande, sin ar-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

betshistoria, utbildning och arbetsförmåga, att fullfölja den i samarbete med Arbetskraftsmyndigheten utarbetade sysselsättningsplanen samt vid behov att söka sig till och delta i sysselsättningsfrämjande service och åtgärder.

4 §

Verkställighet av lagen

Verkställigheten av denna lag leds, styrs och utvecklas av social- och hälsovårdsministeriet såsom högsta myndighet i ärenden som gäller utkomstskyddet samt av arbets- och näringsministeriet såsom högsta myndighet i Arbetskraftspolitiska ärenden.

Verkställighetsuppgifterna enligt denna lag sköts av Folkpensionsanstalten.

Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ger för Folkpensionsanstalten bindande utlåtanden om de Arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av allmänt stöd. På utlåtandet tillämpas vad som i 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om Arbetskraftspolitiskt utlåtande.

5 §

Tillämpning av 1 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

På allmänt stöd tillämpas vad som i 1 kap. 5 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om definitioner, i 6 § i det kapitlet föreskrivs om företagare och i 7 § i det kapitlet föreskrivs om samboförhållande och makar som bor åtskilda.

6 §

Rätt till allmänt stöd på basis av boende eller Europeiska unionens lagstiftning

Rätt till allmänt stöd enligt denna lag har arbetslösa arbetssökande som är bosatta i Finland. En person betraktas som bosatt i Finland om personen i enlighet med 5, 6 eller 10 § i lagen om bostättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall (16/2019) är bosatt i Finland.

Trots vad som föreskrivs i 8 § ska allmänt stöd betalas med iakttagande av vad som i 1 kap. 8 a § 2 och 3 mom. och 8 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om rätten till inkomstrelaterad dagpenning, om det allmänna stödet för en person vars arbetsvillkor har uppfyllts finansieras på det sätt som avses i 50 § 2 mom. i denna lag.

Säsongsarbetare som avses i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) har inte rätt till allmänt stöd.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

2 kap.

Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av allmänt stöd

7 §

Tillämpning av 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

På betalning av allmänt stöd tillämpas vad som i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs i

- 1) 1 § om arbetslösa arbetssökande,
- 2) 4 § om arbete som inte utförs i anställningsförhållande,
- 3) 5 § om företagsverksamhet och eget arbete,
- 4) 5 a § om nystartad företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete,
- 5) 6 § om upphörande med arbete i företag,
- 6) 7 § om företagares familjemedlemmars upphörande med arbete,
- 7) 8 § om upphörande med företagsverksamhet,
- 8) 9 § om upphörande med eget arbete,
- 9) 10 § om studier,
- 10) 10 a § om undantag i fråga om studier,
- 11) 10 b § om kortvariga studier,
- 12) 11 § om upphörande med heltidsstudier.

8 §

Begränsningar som gäller utlänningar

En person som inte är finsk medborgare har inte rätt till allmänt stöd, om personen har rätt att förvärvsarbeta på basis av ett tillfälligt uppehållstillstånd.

9 §

Unga som saknar yrkesutbildning

På rätten till allmänt stöd för en ung person under 25 år som saknar utbildning som ger yrkesfärdigheter tillämpas vad som i 2 kap. 13, 13 a och 14—16 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om rätten till inkomstrelaterad dagpenning.

10 §

Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

På hur en persons rätt att få allmänt stöd påverkas av att personen lämnat sitt arbete eller blivit uppsagd, vägrat att ta emot arbete eller förfarit klandervärt i samband med jobbsökning eller arbetskraftsservice eller annars förfarit arbetskraftspolitiskt klandervärt på det sätt som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämpas vad som i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för ar-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

betslösa föreskrivs om hur klandervärt förfarande påverkar rätten att få inkomstrelaterad dagpenning.

3 kap.

Begränsningar för erhållande av allmänt stöd

11 §

Allmänna begränsningar

Allmänt stöd beviljas inte en arbetssökande som inte har fyllt 18 år. Allmänt stöd kan dock beviljas en arbetssökande som fyllt 17 år och som har fullgjort sin läroplikt. En ung person under 18 år som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter har inte rätt till allmänt stöd på grundval av arbetslöshet.

Allmänt stöd beviljas en arbetssökande som är född före 1965 högst till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande fyller 65 år. En arbetssökande som är född 1965 eller därefter beviljas allmänt stöd högst till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande uppnår den lägsta ålder för ålderspension som avses i 11 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006).

En person kan emellertid beviljas allmänt stöd högst till utgången av den kalendermånad då personen fyller 68 år, om personen är förhindrad att arbeta av de orsaker som avses i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 4 kap. 1 § 2 punkten eller 1 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller om personen är permitterad på heltid.

Berättigad till allmänt stöd är inte en arbetssökande som

- 1) fullgör sin värnplikt eller civiltjänst,
- 2) avtjänar ett fängelsestraff,
- 3) är intagen för vård på sjukhus eller därmed jämförbar anstaltsvård, eller
- 4) är förhindrad att vara på arbetsmarknaden av någon annan orsak som kan jämföras med 1–3 punkten.

12 §

Väntetid

Allmänt stöd betalas efter en väntetid på 21 veckor. Väntetiden börjar

- 1) vid registreringen som arbetslös arbetssökande eller vid en senare tidpunkt då heltidsstudierna avslutas enligt 2 kap. 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 2) vid utgången av tiden utan ersättning,
- 3) när skyldigheten att vara i arbete fullgjorts,
- 4) vid den tidpunkt då personen återfår sin rätt till allmänt stöd eller inkomstrelaterad dagpenning så som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller
- 5) när en sysselsättningsfrämjande service upphör, om personens rätt till allmänt stöd eller inkomstrelaterad dagpenning återfås medan sysselsättningsfrämjande service pågår så som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Väntetid tillämpas inte om

- 1) personen har genomgått en utbildning efter grundskolan eller gymnasiet som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter,
- 2) personens heltidsstudier avslutas och allmänt stöd eller inkomstrelaterad dagpenning har betalats med stöd av 2 kap. 10 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa under tiden för studierna,
- 3) arbetssökandens rätt till allmänt stöd börjar omedelbart efter det att maximitiden för inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 7 eller 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har uppnåtts, eller
- 4) personen på grund av sjukdom eller funktionsnedsättning inte har förutsättningar att avlägga en yrkesinriktad examen och personen har fullföljt en utbildning som handleder för arbete och ett självständigt liv enligt 7 § i lagen om yrkesutbildning (531/2017) eller nått de mål som avtalats i den personliga utvecklingsplanen för kunnandet.

Från väntetiden avdras fulla kalenderveckor under vilka personen

- 1) har varit i arbete som räknas in i det arbetsvillkor som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller har varit i annat lönesubventionerat arbete,
- 2) har varit sysselsatt som företagare och arbetet räknas in i det arbetsvillkor som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller
- 3) under de två år som närmast föregår tidpunkten för väntetidens början har fått allmänt stöd eller inkomstrelaterad dagpenning eller under vilken personen inte har fått allmänt stöd till följd av väntetid, i 14 § avsedd självrisktid eller i 16 eller 17 § avsedd behovsprövning.

Väntetiden löper inte och minskas inte, med avvikelse från vad som anges i 3 mom., med den tid som personen har varit på arbetsmarknaden

- 1) under tiden för heltidsstudier eller en ferieperiod i anslutning till studierna eller en ferieperiod mellan olika läroanstalter, om inte allmänt stöd eller inkomstrelaterad dagpenning under den tiden har betalats till den arbetssökande med stöd av 2 kap. 10 b § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
- 2) under en tid utan ersättning,
- 3) under tiden för skyldighet att vara i arbete,
- 4) under den tid då den arbetssökande på grund av begränsningarna i 2 kap. 13 § 2 mom. och 14 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte får allmänt stöd.

13 §

Tillämpning av 3 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa

På begränsningar för erhållande av allmänt stöd tillämpas vad som i 3 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs i

- 1) 2 § om antalet förmånsdagar per vecka,
- 2) 3 § om arbetsoförmåga,
- 3) 4 § om hindrande sociala förmåner,
- 4) 5 § om begränsningar som följer av anställnings- eller tjänsteförhållande,
- 5) 6 § om andra begränsningar,
- 6) 7 § om inverkan av vinst från försäljning av företagsegendom,
- 7) 8 § om arbetstvists inverkan på betalningen av arbetslöshetsförmåner.

Med avvikelse från vad som anges i 1 mom. 6 punkten periodiseras försäljningsvinsten åtminstone enligt beloppet av det allmänna stödet.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

4 kap.

Det allmänna stödets belopp

14 §

Självrisktid

Allmänt stöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsmyndigheten en tid som motsvarar sammanlagt sju fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor (*självrisktid*).

Till självrisktiden räknas inte de dagar

1) då personen i fråga inte uppfyller kraven för erhållande av allmänt stöd i 8 och 9 § i denna lag eller i 2 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

2) då personen är sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete, om sysselsättningen fortgår utan avbrott högst två veckor,

3) för vilka personen inte är berättigad till allmänt stöd på grund av begränsningarna enligt 10, 11 och 13 §,

4) för vilka personen inte är berättigad till jämkat allmänt stöd på grund av att arbetstidsbegränsningarna enligt 4 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa överskrids,

5) för vilka personen inte är berättigad till allmänt stöd på grund av väntetiden enligt 12 §.

Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självrisktiden räknas också de dagar för vilka en person har betalats allmänt stöd med stöd av 19 § i denna lag.

Självrisktid krävs emellertid inte, om en person i övrigt uppfyller kraven för erhållande av allmänt stöd och

1) personens rätt till allmänt stöd börjar omedelbart efter det att maximitiden för inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 7 eller 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har uppnåtts, eller

2) arbetet förhindras av en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden.

Självrisktiden är i kraft tills personen i fråga får rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

15 §

Det allmänna stödets belopp

Det allmänna stödets fulla belopp är lika stort som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel som avses i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I fråga om allmänt stöd tillämpas vad som i 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs i

1) 1 § om rätten till jämkade arbetslöshetsförmåner,

2) 1 a § om förkortad arbetsvecka och väderhinder,

3) 2 § om jämningsperioden,

Betänkande ShUB 28/2025 rd

- 4) 3 § om begränsningar,
- 5) 3 a § om exceptionell bedömning av arbetstiden,
- 6) 4 § om inkomst som ska beaktas vid jämkning,
- 7) 5 § 1 mom. om förmånsbelopp,
- 8) 7 § om sociala förmåners inverkan på arbetslöshetsförmånerna,
- 9) 8 § om inverkan av stöd för hemvård av barn på arbetslöshetsförmånerna.

16 §

Inkomster som ska beaktas vid behovsprövning av allmänt stöd

Vid prövningen av behovet av ekonomiskt stöd ska inkomsterna för en mottagare av allmänt stöd beaktas i sin helhet. Som inkomst av skogsbruk beaktas den enligt bestämmelserna i 7 § 3 och 4 mom. i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) fastställda genomsnittliga årliga avkastningen av skog multiplicerad med arealen skog. Det allmänna stödet bestäms enligt situationen vid den tidpunkt då stödet betalas ut, på basis av antingen de beräknade eller de annars konstaterbara inkomsterna.

Som inkomster vid behovsprövningen beaktas inte

- 1) barnbidrag enligt barnbidragslagen (796/1992),
- 2) stöd för hemvård av barn enligt lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996),
- 3) bostadsbidrag enligt lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014) och lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007),
- 4) militärunderstöd enligt militärunderstödslagen (781/1993),
- 5) livränta och tilläggsränta enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948),
- 6) kompletteringsbelopp enligt folkpensionslagen (568/2007),
- 7) utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997),
- 8) ersättning för särskilda kostnader på grund av lyte, skada eller men,
- 9) rörlighetsunderstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om i denna paragraf avsedda inkomster som ska beaktas vid behovsprövningen.

17 §

Behovsprövning av allmänt stöd

Från det månadsvis uträknade beloppet av sådant fullt allmänt stöd som avses i 15 § 1 mom. ska dras av 50 procent från den enligt 16 § fastställda inkomstdel som överstiger 311 euro i månaden. Månatliga inkomstposter som påverkar fastställandet av det allmänna stödet avrundas nedåt till närmaste hela euro så att den överskjutande delen lämnas obeaktad.

Det allmänna stödet ska justeras, om de inkomster som inverkar på dess belopp har stigit eller sjunkit väsentligt. Det justerade allmänna stödet börjar betalas från och med tidigaste möjliga betalningspost.

Trots vad som i 1 mom. och i 16 § föreskrivs om behovsprövning av allmänt stöd betalas det allmänna stödet ut till högst ett belopp som beräknas enligt bestämmelserna i 4 kap. 7 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Allmänt stöd beviljas utan behovsprövning under den tid en person deltar i sysselsättningsfrämjande service.

18 §

Partiellt allmänt stöd

Det allmänna stödet är 35 procent av det enligt 15–17 § beräknade allmänna stödet, om den arbetssökande bor i sina föräldrars hushåll och inte har uppfyllt arbetsvillkoret enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas dock inte

- 1) under den tid den arbetssökande deltar i sysselsättningsfrämjande service, eller
- 2) på en arbetssökande som bor i samma hushåll som sina föräldrar och vars föräldrars inkomster som avses i 16 § uppgår till högst 2 500 euro i månaden; inkomstgränsen höjs med 106 euro för varje person som den arbetssökandes föräldrar försörjer och som bor i samma hushåll.

Från ett allmänt stöd till fullt belopp räknat per månad avdras i de fall som avses i 2 mom. 2 punkten 50 procent av den del av inkomsten som bestäms enligt 16 § och som överstiger inkomstgränsen i 2 mom. 2 punkten i denna paragraf. Allmänt stöd som nedsatts på grund av föräldrarnas inkomster ska dock vara minst så stort som anges i 1 mom.

Om sökanden bor i samma hushåll som sina föräldrar och föräldrarnas inkomster överstiger den inkomstgräns som föreskrivs i 2 mom. 2 punkten, men sökanden på ett tillförlitligt sätt kan visa att föräldrarna faktiskt inte stöder sökanden ekonomiskt, ska det allmänna stödet betalas utan det avdrag som avses i 1 mom.

Med avvikelse från vad som anges i 2 mom. 2 punkten beaktas dock inte vårdarvode enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) eller vårdarvode enligt familjevårdslagen (263/2015) som inkomst för föräldrarna till en sökande som bor i samma hushåll som sina föräldrar om uppdragsavtalet inte har ingåtts i förvärvssyfte.

19 §

Allmänt stöd som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Försörjningen för en arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service tryggas genom allmänt stöd.

Allmänt stöd betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, trots att den arbetssökande inte har rätt till allmänt stöd när servicen inleds, om det beror på väntetid enligt 12 §, självrisktid enligt 14 § eller behovsprövning enligt 16 eller 17 §.

På betalning av allmänt stöd under tiden för sysselsättningsfrämjande service tillämpas vad som i 10 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs i

- 1) 2 § 2 mom. samt 3 mom. 1–3 punkten och 4 mom. om berättigade till inkomstrelaterad dagpenning,
- 2) 3 § om frånvaro från sysselsättningsfrämjande service,
- 3) 4 § om avvikande tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa efter att sysselsättningsfrämjande service inletts,
- 4) 5 § om särskilda bestämmelser om arbetskraftsutbildning,

Betänkande ShUB 28/2025 rd

5) 6 § om kostnadsersättning som betalas för den tid arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte pågår.

5 kap.

Bestämmelser om verkställighet av allmänt stöd

20 §

Ansökan om allmänt stöd

Allmänt stöd ska sökas skriftligt hos Folkpensionsanstalten.

Allmänt stöd beviljas inte utan särskilt vägande skäl retroaktivt för längre tid än tre månader före den tidpunkt då ansökan blev anhängig.

Ansökan blir anhängig när den anländer till Folkpensionsanstalten. Har ansökan om inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa avslagits, anses ansökan om allmänt stöd ha blivit anhängig när ansökan om inkomstrelaterad dagpenning kom in till arbetslöshetskassan, under förutsättning att allmänt stöd har sökts inom tre månader från det att sökanden fick kännedom om arbetslöshetskassans avslagsbeslut.

21 §

Behandlingen av ansökan

Beslut om allmänt stöd ska ges senast den trettionde kalenderdagen från det att ansökan kom in.

Om ett beslut inte kan ges inom den tid som föreskrivs i 1 mom., därför att Folkpensionsanstalten på grund av att ansökan är bristfällig eller av annan orsak inte har de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet, ska beslutet dock ges senast den fjortonde kalenderdagen från det att Folkpensionsanstalten har haft tillgång till de uppgifter som behövs för att avgöra ärendet.

22 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Den som ansöker om allmänt stöd ska lämna Folkpensionsanstalten de uppgifter som behövs för beviljande och utbetalning av stödet.

Den som ansöker om allmänt stöd ska på det sätt som Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret bestämmer till Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret lämna de utredningar som behövs för myndighetens och centrets utlåtande och som berör sökanden personligen.

Om det i en stödmottagares omständigheter inträffar en sådan förändring som kan påverka rätten att få allmänt stöd eller minska stödbeloppet, ska stödmottagaren omedelbart underrätta Folkpensionsanstalten om förändringen. Stödmottagaren ska omedelbart underrätta Arbetskraftsmyn-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

digheten om en förändring i omständigheter som avses i 11 kap. 4 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

De förändringar i stödmottagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som stödmottagaren omedelbart ska meddela den som betalar ut förmånen är

- 1) medlemskap i en arbetslöshetskassa,
- 2) om personen är arbetssökande och om personen inte längre söker arbete,
- 3) fortsatt arbetslöshet,
- 4) anställning, tjänsteförhållande, eget arbete eller företagsverksamhet som inletts eller upphört,
- 5) lön eller annat vederlag för anställning, tjänsteförhållande, eget arbete eller företagsverksamhet,
- 6) kapitalinkomster,
- 7) ekonomisk förmån eller ersättning på grundval av anställning, tjänsteförhållande, eget arbete eller företagsverksamhet,
- 8) beviljat avgångsbidrag,
- 9) arbetstid som använts för arbetet,
- 10) inkomst från försäljning av företag eller företagstillgångar i samband med nedläggning av företagsverksamhet eller företagstillgångar som tagits i privat bruk,
- 11) avslutande av sysselsättningsfrämjande service,
- 12) ersättning för inkomstbortfall i enlighet med trafikförsäkring eller olycksfallsförsäkring eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst,
- 13) en social förmån som erhållits eller ansökts i Finland och utomlands, stöd för hemvård som maken eller sambon får och extra pension som arbetsgivaren ordnar och som är bättre än minimivillkoren enligt lagen om pension för arbetstagare,
- 14) beviljad eller avslagen lönegaranti,
- 15) barn som sökanden försörjer,
- 16) de dagar då mottagaren av allmänt stöd har deltagit i annan sysselsättningsfrämjande service än arbetskraftsutbildning, arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt 28–31 § i lagen om främjande av integration (681/2023),
- 17) inledande av värnplikt eller civiltjänst eller avtjänande av fängelsestraff, intagning för vård på sjukhus eller annan därmed jämförbar anstaltsvård samt andra därmed jämförbara omständigheter,
- 18) föräldrarnas eller föräldrarnas inkomster som avses i 16 §, om det är fråga om en person som avses i 18 §,
- 19) förändringar i familjeförhållandena och bostadsförhållandena,
- 20) andra förändringar i omständigheterna som motsvarar dem som anges i punkterna 1–19.

23 §

Beslut om allmänt stöd

Folkpensionsanstalten ska i ärenden som gäller beviljande, förvägrande, justering, indragning och återkrav av allmänt stöd ge sökanden ett skriftligt beslut.

Något beslut behöver inte ges om justeringen av det allmänna stödet beror uteslutande på en indexjustering eller någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning, om inte sökanden särskilt yrkar på ett beslut. Sökanden ska begära ett beslut om in-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

dexjustering eller en justering av det allmänna stödet under utbetalningstiden som beror på någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning inom 30 dagar efter att sökanden har delgetts justeringen.

Innan Folkpensionsanstalten fattar beslut i ett arbetskraftspolitiskt ärende ska den begära ett i 34 § avsett arbetskraftspolitiskt utlåtande.

Sökanden ska ges ett skriftligt beslut även när allmänt stöd betalas till ett välfärdsområde på det sätt som föreskrivs i 27 §.

24 §

Betalningssätt

Allmänt stöd betalas in på ett av stödmottagaren angivet konto inom Europeiska unionen. Allmänt stöd kan dock betalas även på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in det på ett konto eller om stödmottagaren anför särskilda skäl för ett annat betalningssätt.

Om den post som ska betalas till en person i form av allmänt stöd för en månad skulle vara mindre än 50 procent av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, utbetalas det allmänna stödet inte.

25 §

Avbrytande eller minskning av utbetalning på grund av förändrade förhållanden

Utbetalningen av allmänt stöd kan tillfälligt avbrytas eller beloppet av det allmänna stöd som ska betalas kan minskas, om det på grundval av ändrade förhållanden eller någon annan orsak är uppenbart att mottagaren inte längre har rätt till allmänt stöd eller att stödbeloppet borde minskas. Stödmottagarenska omedelbart underrättas om avbrott och minskning, och beslutet om allmänt stöd ska meddelas utan dröjsmål.

26 §

Utbetalning av allmänt stöd utan beslut

Till en person som har rätt till allmänt stöd kan på grundval av personens ansökan utan beslut betalas allmänt stöd i förskott.

Förskott får vara betalt för sammanlagt högst två månader. Förskottet dras av från allmänt stöd som beviljas senare i samband med utbetalningen. Förskottet kan också betraktas som förskottsbetalning av allmänt stöd som beviljas senare. Folkpensionsanstalten kan då kvitta beloppet av allmänt stöd som i förskott betalats till ett för stort belopp mot allmänt stöd som beviljas senare.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

27 §

Betalning av allmänt stöd till ett välfärdsområde

Om ett välfärdsområde begär det, kan allmänt stöd av särskilt vägande skäl delvis eller helt och hållet och tills vidare eller för viss tid betalas till välfärdsområdet för att användas för underhållet av stödmottagaren, stödmottagarens familj och för barn som stödmottagaren försörjer.

Om ett välfärdsområde i enlighet med bestämmelserna i 23 § i lagen om utkomststöd har betalat utkomststöd i förskott mot ett emotsett allmänt stöd, betalas det allmänna stödet, till den del det motsvarar förskottet, till välfärdsområdet på dess begäran.

28 §

Återkrav

Om allmänt stöd har betalats utan grund eller till ett för stort belopp, ska det överbetalda stödet återkrävas.

Återkravet kan frångås helt eller delvis, om detta anses skäligt och om utbetalningen av det allmänna stödet utan grund inte berodde på svikligt förfarande från stödmottagarens eller dennes företrädarens sida eller om det belopp som betalats utan grund är litet. Återkravet kan dessutom frångås helt efter det att beslut om återkrav har getts, om det med beaktande av stödmottagarens ekonomiska situation inte längre är ändamålsenligt att fortsätta återkrävandet eller om det med hänsyn till beloppet av det allmänna stöd som inte återkrävts medför oskäligen kostnader att fortsätta återkrävandet.

Allmänt stöd som betalats till ett för stort belopp återkrävs inte till den del beloppet överstiger det belopp av en förmån enligt 30 § 1 mom. som Folkpensionsanstalten har uppburit av en retroaktiv pension som beviljats på grundval av arbetsförmåga.

Ett lagakraftvunnet beslut om återkrav får verkställas så som en dom som har vunnit laga kraft.

29 §

Kvittning

Belopp av allmänt stöd som ska återkrävas kan kvittas mot förmåner som Folkpensionsanstalten senare betalar, dock med beaktande av vad som i utskottsbalken (705/2007) föreskrivs om den minimiutkomstdel som ska undantas vid utmätning av lön. Utan samtycke kan kvittning dock endast ske mot en förmån enligt denna lag eller mot en därmed jämförbar annan förmån. Med stödmottagarens samtycke kan kvittning även ske mot en annan förmån och till ett större belopp än skyddat belopp vid utmätning.

30 §

Indrivning av allmänt stöd i vissa fall

Om den som retroaktivt beviljas folkpension, barnförhöjning enligt folkpensionslagen, garantipension eller pension på grundval av arbetsavtals- eller tjänsteförhållande eller företagär-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

verksamhet, eller dagpenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), rehabiliteringspenning enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005), dagpenning eller olycksfallspension enligt lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) eller lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015), har fått allmänt stöd för samma tid, får Folkpensionsanstalten från den pension, den dagpenning eller den olycksfallspension som betalas retroaktivt driva in det allmänna stöd som för denna tid betalats utan grund.

Folkpensionsanstalten ska minst två veckor innan en i 1 mom. avsedd förmån utbetalas meddela pensionsanstalten eller försäkringsanstalten att förmånen i enlighet med 1 mom. ska betalas till Folkpensionsanstalten.

Har en person utan grund erhållit allmänt stöd för samma tid för vilken denne retroaktivt beviljas inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, får Folkpensionsanstalten från inkomstrelaterad dagpenning som betalas retroaktivt driva in det allmänna stöd som för denna tid betalats utan grund. På motsvarande sätt får arbetslöshetskassan från allmänt stöd som betalas retroaktivt driva in inkomstrelaterad dagpenning som betalats utan grund.

31 §

Preskription av fordringar

Beslut om återkrav enligt 28 § av allmänt stöd som betalats till ett för stort belopp ska fattas inom fem år räknat från utbetalningsdagen. En fordran som fastställts genom beslut om återkrav preskriberas fem år efter det att beslutet gavs, om inte preskriptionen avbrutits innan dess. I fråga om preskriptionen av en fordran som fastställts genom beslut om återkrav tillämpas vad som föreskrivs i 10 och 11 § i lagen om preskription av skulder (728/2003). Från avbrytandet av preskriptionstiden börjar en ny fem år lång preskriptionstid.

32 §

Utmättnings- och överföringsförbud

Allmänt stöd får inte utmätas.

Ett avtal om överföring av allmänt stöd på någon annan är ogiltigt.

33 §

Bemyndigande att utfärda förordning i fråga om bestämmelserna om verkställigheten

Närmare bestämmelser om ansökan om allmänt stöd och om utredningar som ska ges i samband därmed samt om utbetalning av allmänt stöd utfärdas genom förordning av statsrådet.

Närmare bestämmelser om lämnande av i 34 § avsedda arbetskraftspolitiska utlåtanden och om innehållet i utlåtandena får utfärdas genom förordning av arbets- och näringsministeriet.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

34 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande och underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

På lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden tillämpas vad som i 11 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden.

Arbetskraftsmyndigheten ska underrätta Folkpensionsanstalten om att en arbetssökande har rest till en annan stat för att, på det sätt som avses i artikel 64 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, söka arbete där.

På tillsynen över de uppgifter som i denna lag föreskrivs för Arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret tillämpas 25 och 26 § i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. (Nytt)

6 kap.

Sökande av ändring

35 §

Rätt att söka ändring

Den som är missnöjd med ett beslut som Folkpensionsanstalten meddelat med stöd av denna lag får söka ändring i beslutet hos besvärsnämnden för social trygghet. Ändring i ett beslut av besvärsnämnden för social trygghet får sökas genom besvär hos försäkringsdomstolen. I försäkringsdomstolens beslut får ändring inte sökas genom besvär.

Folkpensionsanstaltens beslut ska iakttas trots ändringssökande till dess att ärendet har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut.

Ändring i Arbetskraftsmyndighetens eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets bindande utlåtanden får inte sökas särskilt genom besvär.

36 §

Tid för sökande av ändring

Besvärsskriften ska lämnas in till Folkpensionsanstalten senast den trettionde dagen efter den dag då parten anses ha fått del av beslutet.

37 §

Besvär som inkommit för sent

Om besvär som anförs hos besvärsnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen har kommit in efter utgången av den tid som föreskrivs i 36 §, kan besvärinstansen trots förseningen ta upp besvären till prövning, om det har funnits vägande skäl till förseningen.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

38 §

Självrättelse

Om Folkpensionsanstalten till alla delar godkänner de yrkanden som framställts i de besvär som inlämnats till den, ska den ge ett rättelsebeslut i ärendet. I ett rättelsebeslut får ändring sökas på det sätt som föreskrivs i 35 §.

Om Folkpensionsanstalten inte kan rätta det beslut som besvären avser på det sätt som nämns i 1 mom., ska den inom 30 dagar från besvärstidens utgång sända besvärsskriften och sitt utlåtande till besvärsnämnden för social trygghet för behandling. Folkpensionsanstalten kan då genom ett interimistiskt beslut rätta sitt tidigare beslut till den del den godkänner yrkandet i besvären. Om besvären redan har sänts till besvärshöjningen, ska denna omedelbart underrättas om det interimistiska beslutet. I det interimistiska beslutet får ändring inte sökas.

Från den i 2 mom. föreskrivna tiden kan avvikelser göras, om inhämtande av tilläggsutredning som behövs med anledning av besvären kräver det. Ändringssökanden ska då utan dröjsmål underrättas om att tilläggsutredning inhämtas. Besvärsskriften och utlåtandet ska dock alltid sändas till besvärshöjningen inom 60 dagar från besvärstidens utgång.

39 §

Rättelse av sakfel

Om Folkpensionsanstaltens beslut grundar sig på en klart oriktig eller bristfällig utredning eller på uppenbart oriktig tillämpning av lag eller om det har skett ett fel i förfarandet då beslutet fattades, kan Folkpensionsanstalten undanröja sitt felaktiga beslut och avgöra ärendet på nytt.

Ett beslut får rättas till en parts fördel eller nackdel. Rättelse av ett beslut till en parts nackdel förutsätter att parten samtycker till att beslutet rättas.

40 §

Omprövning av ett lagakraftvunnet beslut

Om ny utredning framkommer i ett ärende som gäller beviljande av förvägrat allmänt stöd eller utökande av redan beviljat allmänt stöd, ska Folkpensionsanstalten pröva ärendet på nytt. Folkpensionsanstalten kan trots ett tidigare lagakraftvunnet beslut bevilja förvägrat allmänt stöd eller utöka redan beviljat allmänt stöd. Besvärshöjningen för social trygghet och försäkringsdomstolen kan tillämpa motsvarande förfarande när de behandlar ärenden som gäller ändringssökande. I beslutet får ändring sökas på det sätt som föreskrivs i 35 §.

41 §

Undanröjande av beslut

Om ett lagakraftvunnet beslut av Folkpensionsanstalten grundar sig på en felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan besvärshöjningen för social trygghet på yrkande av en part eller Folkpensionsanstalten undanröja beslutet och bestämma att ärendet ska

Betänkande ShUB 28/2025 rd

behandlas på nytt. Besvärsnämnden för social trygghet ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs. I ett beslut av besvärsnämnden får ändring inte sökas genom besvär.

Om ett lagakraftvunnet beslut av besvärsnämnden för social trygghet eller försäkringsdomstolen grundar sig på en felaktig eller bristfällig utredning eller uppenbart står i strid med lag, kan försäkringsdomstolen på yrkande av en part eller Folkpensionsanstalten undanröja beslutet och bestämma att ärendet ska behandlas på nytt. Försäkringsdomstolen ska ge parterna tillfälle att bli hörda innan ärendet avgörs.

Om Folkpensionsanstalten yrkar på att ett beslut ska undanröjas, kan den avbryta utbetalningen av allmänt stöd eller betala ut allmänt stöd i enlighet med sitt yrkande till dess ärendet har avgjorts på nytt.

Ansökan om undanröjande av ett beslut ska göras inom fem år från det att beslutet vann laga kraft. Av särskilt vägande skäl kan ett beslut undanröjas även på ansökan som gjorts efter utgången av den föreskrivna tiden.

42 §

Nytt avgörande av ett ärende med anledning av beviljad annan förmån

Om mottagaren av allmänt stöd, efter det att beslutet har meddelats, retroaktivt har beviljats en sådan förmån eller ersättning som med stöd av 3 kap. 3 § 1 mom., 3 kap. 4 §, 4 kap. 7 § eller 4 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa ska beaktas, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

43 §

Nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service

Om mottagaren av allmänt stöd har beviljats allmänt stöd under tiden för sysselsättningsfrämjande service och i 10 kap. 6 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd kostnadsersättning till följd av att sökanden har lämnat uppenbart felaktig information om sitt deltagande i sysselsättningsfrämjande service, kan Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

44 §

Ersättning för rättegångskostnader

Besvärsnämnden för social trygghet och försäkringsdomstolen kan ålägga Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret att helt eller delvis ersätta Folkpensionsanstalten för rättegångskostnaderna i ett ärende där Folkpensionsanstalten åläggs att betala en parts rättegångskostnader och skyldigheten att betala rättegångskostnader huvudsakligen eller delvis grundar sig på ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande som avses i 34 §. Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret ska höras om fördelningen av ersättningsansvaret.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

7 kap.

Erhållande och utlämnande av uppgifter

45 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, Arbetskraftsmyndigheten, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret och de besvärsinstanser som avses i denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet

1) av statliga myndigheter, välfärdsområdesmyndigheter och kommunala myndigheter samt andra offentlighetsrättsliga samfund,

2) av Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser,

3) av arbetsgivare, uppdragsgivare eller någon annan som låter utföra arbete, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor och utbildningsproducenter enligt lagen om ordnande av Arbetskraftsservice och andra läroanstalter,

4) av andra anordnare av sysselsättningsfrämjande service än de som avses i punkt 1–3.

Folkpensionsanstalten har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag eller andra lagar få följande nödvändiga uppgifter:

1) Arbetskraftspolitiska utlåtanden enligt 34 § av Arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret,

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter.

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av Skatteförvaltningen avgiftsfritt få sådana uppgifter om inkomsterna för personer som erhåller förmåner som behövs för att utreda missbruk av dessa förmåner.

46 §

Uppgifter av penninginstitut

Folkpensionsanstalten och de besvärsinstanser som avses i denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av penninginstitut på begäran avgiftsfritt få de uppgifter om den som ansöker om eller får allmänt stöd som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som gäller allmänt stöd som behandlas, om tillräckliga uppgifter och utredningar inte fås på något annat sätt och det finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som den som ansöker om eller får allmänt stöd har lämnat inte är tillräckliga eller tillförlitliga. Begäran om erhållande av uppgifter ska framställas skriftligen och innan begäran framställs ska sökanden eller mottagaren underrättas om den.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

47 §

Användning av uppgifter som erhållits för en annan förmån

Folkpensionsanstalten har rätt att i enskilda fall vid behandlingen av allmänt stöd använda uppgifter som den erhållit för skötseln av andra uppdrag som ålagts den, om det är uppenbart att de inverkar på det allmänna stödet och uppgifterna enligt lag ska beaktas i beslutsfattandet och om Folkpensionsanstalten även annars skulle ha rätt att erhålla uppgifterna separat.

48 §

Rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Folkpensionsanstalten har, utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till ministerier, skatteförvaltningen samt inrättningar och sammanslutningar som sköter det lagstadgade socialskyddssystemet och som sköter sociala trygghetsförmåner som påverkas av allmänt stöd enligt denna lag, lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter om en person som erhållit allmänt stöd eller ersättning enligt denna lag, uppgifter om utbetalda allmänt stöd och ersättningar samt andra med dessa jämförbara uppgifter som är nödvändiga för sammanställande av personuppgifter och andra tillsynsåtgärder av engångsnatur som utförs för att utreda brott och missbruk som riktar sig mot den sociala tryggheten samt till polis- och åklagarmyndigheter ovannämnda uppgifter som är nödvändiga för utredande av brott och för väckande av åtal. Uppgifter om hälsotillståndet eller uppgifter som är avsedda att beskriva grunderna för socialvård som lämnas till en person får dock inte utlämnas.

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av allmänt stöd till vilken allmänt stöd betalas av kommunens medel med stöd av 51 § samt uppgifter om beloppet av utbetalat allmänt stöd under den föregående månaden. Folkpensionsanstalten har också rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av allmänt stöd till vilken har betalats allmänt stöd för sammanlagt 60 dagar.

49 §

Begränsning av den registrerades rätt

En i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) avsedd registrerad har inte rätt enligt artikel 18.1 a i den förordningen att kräva att Folkpensionsanstalten begränsar behandlingen av personuppgifter när Folkpensionsanstalten sköter en uppgift enligt denna lag, om den registrerades krav på begränsning är uppenbart ogrundat.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

8 kap.

Finansiering av det allmänna stödet

50 §

Finansieringen av det allmänna stödet

Det allmänna stödet finansieras med statsmedel och med finansieringsandelen för hemkommunen för mottagaren av allmänt stöd enligt vad som föreskrivs i 51 §.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. finansieras det allmänna stödet med intäkterna av arbetslöshetsförsäkringspremien enligt 23 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) för högst 400 betalningsdagar för allmänt stöd om mottagaren av allmänt stöd har uppfyllt löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Detta moment tillämpas dock inte om rätten till inkomstrelaterad dagpenning för mottagaren av allmänt stöd har upphört på grund av att maximitiden enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har gått ut.

Kostnaderna enligt artiklarna 69 och 70 i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen finansieras med statsmedel. De ersättningar som Folkpensionsanstalten betalar till bosättningsstaten i enlighet med artikel 65.6 och 65.7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen finansieras med statsmedel.

51 §

Finansieringsandelen för hemkommunen för mottagare av allmänt stöd

Det allmänna stödet finansieras med statsmedel och i enlighet med vad som föreskrivs i 50 § 2 mom. med intäkterna av arbetslöshetsförsäkringspremien till dess att personen har betalats allmänt stöd för sammanlagt 100 betalningsdagar.

Efter den period som anges i 1 mom. finansierar hemkommunen för mottagaren av allmänt stöd en andel av det allmänna stödet som är

- 1) 10 procent till dess att personen har betalats allmänt stöd för sammanlagt 200 betalningsdagar,
- 2) 20 procent för tiden efter den tid som avses i 1 punkten till dess att personen har betalats allmänt stöd för sammanlagt 300 betalningsdagar,
- 3) 30 procent för tiden efter den tid som avses i 2 punkten till dess att personen har betalats allmänt stöd för sammanlagt 400 betalningsdagar,
- 4) 40 procent för tiden efter den tid som avses i 3 punkten till dess att personen har betalats allmänt stöd för sammanlagt 700 betalningsdagar, och
- 5) 50 procent för tiden efter den tid som avses i 4 punkten.

Vid beräkningen av antalet dagar för vilka allmänt stöd betalas beaktas de dagar för vilka stödmottagaren har fått allmänt stöd eller inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa före det allmänna stödet.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Det allmänna stöd som betalas till en person som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration finansieras med statsmedel, och det allmänna stöd som betalats till personen räknas inte in i antalet dagar för vilka allmänt stöd betalas

1) under de tre år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om en person som avses i 3 eller 4 mom. i den paragrafen,

2) under det år som följer efter den första anteckningen om hemkommun, om det är fråga om någon annan än en person som avses i 1 punkten.

De 100 betalningsdagarna för det allmänna stödet börjar räknas från början efter det att personen har uppfyllt arbetsvillkoret enligt 5 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

52 §

Förskott som ska betalas för täckande av det allmänna stödet

Staten betalar Folkpensionsanstalten månatligen förskott för det allmänna stödet så att förskottets belopp motsvarar det belopp som det beräknas att staten ska svara för följande månad. Staten betalar dessutom för att trygga finansieringen av det allmänna stödet i förskott 12 procent av den uppskattade årliga kostnaden för det allmänna stödet för att täcka det finansieringsbehov som följer av en fördröjning av kommunernas betalningsdel och som motsvarar differensen mellan inkomsterna och utgifterna (*minimibelopp för finansieringen av det allmänna stödet*).

53 §

Uttagande av kommunernas finansieringsandel

Folkpensionsanstalten tar hos kommunerna månatligen i efterskott ut deras finansieringsandel av det allmänna stödet. Folkpensionsanstalten använder kommunernas finansieringsandel av det allmänna stödet som en del av det allmänna stöd den betalar ut.

Om en kommun inte har betalat sin finansieringsandel senast på förfallodagen, tas för dröjsmålstiden ut en dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Som hemkommun för en mottagare av allmänt stöd betraktas den kommun som den dag för utbetalning av det allmänna stödet som avses i 51 § 1 och 2 mom. är antecknad som stödmottagarens hemkommun i det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009).

54 §

Vissa bestämmelser om finansieringen

De förvaltningskostnader som Folkpensionsanstalten förorsakas av verksamhet enligt denna lag hänförs till anstaltens förvaltningskostnader.

Staten ska till Folkpensionsanstalten för tryggandet av finansieringen av allmänt stöd betala ett så stort belopp att Folkpensionsanstaltens likviditet för betalning av det allmänna

Betänkande ShUB 28/2025 rd

stödet vid varje tidpunkt är tillräckligt tryggt (*likviditetsbelopp*). Likviditetsbeloppet ska återbetalas till staten när det inte längre behövs för att trygga likviditeten för det allmänna stödet.

Folkpensionsanstalten ska årligen senast den 15 maj lämna social- och hälsovårdsministeriet en beräkning av det allmänna stöd som staten ska svara för det följande året. En beräkning av kommunernas finansieringsandel och av minimibeloppet för finansieringen av det allmänna stödet ska lämnas i samband med denna beräkning.

Närmare bestämmelser om förfarandet för betalning av förskott och slutlig finansiering till Folkpensionsanstalten, om uttagandet av kommunens finansieringsandel till Folkpensionsanstalten enligt 53 § och om betalningen av minimibeloppet för finansieringen av det allmänna stödet utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 kap.

Lagens ikraftträdande

55 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

En hänvisning i någon annan lag eller förordning till arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning avser allmänt stöd enligt denna lag, om inte något annat följer av denna lag.

Om ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om en persons rätt till grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd också gäller tiden efter ikraftträdandet av denna lag, tillämpas utlåtandet från och med ikraftträdandet av denna lag på den arbetssökandes rätt att få allmänt stöd.

I fråga om en arbetssökandes arbetskraftspolitiskt klandervärda förfarande som ägt rum före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Vid tillämpningen av denna lag beaktas erhållandet av arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, arbete som räknas in i arbetsvillkoret, uppfyllandet av arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning även för tiden före ikraftträdandet av denna lag. Självrisktid för allmänt stöd krävs inte, om en person är berättigad till arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa den 30 april 2026 och till allmänt stöd från och med den 1 maj 2026. Som förmånsberättigad enligt detta moment betraktas den som får en förmån och den till vilken det inte betalas någon förmån på grund av en tid utan ersättning, en arbetsdag under en förkortad arbetsvecka eller på grund av att arbetstidsgränsen enligt 4 kap. 3 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa överskrids eller på grund av den begränsning av förmånens belopp som anges i 5 § 1 mom. i det kapitlet.

Till de betalningsdagar som påverkar den i 50 § 2 mom. avsedda finansieringen av det allmänna stödet räknas också de dagar för vilka stödmottagaren före ikraftträdandet av denna lag har fått grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Till de dagar för vilka allmänt stöd betalas och vilka inverkar på det i denna lag avsedda finansieringsansvar som staten och hemkommunen för mottagaren av allmänt stöd har räknas också de dagar för vilka stödmottagaren före ikraftträdandet av denna lag har fått arbetslöshetsförmåner enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, dock inte för tiden före den 1 januari 2015.

2.

Lag

om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 1 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten, 2 kap. 2 § och 13 § 4 mom., 5 kap. 1 §, 2 § 3 mom., 4 b § 5 mom., 6 § 2 mom. och 8 § 2 mom., 7 kap., 10 kap. 2 § 1 mom. och 4 § 3 mom., 11 kap. 2 § 5 mom., 13 kap. 2, 3 och 8 §, 14 kap. 3 § 2 mom. samt 3 a och 3 b § samt 3 e § 4 mom.,

av dem 1 kap. 5 § 1 mom. 1 och 2 punkten sådana de lyder i lag 1199/2009, 2 kap. 2 § sådan den lyder i lag 1199/2013 och 13 § 4 mom. sådant det lyder i lag ~~1001/2012~~, 5 kap. 2 § 3 mom., 6 § 2 mom. och 8 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1049/2013 samt 4 b § 5 mom. sådant det lyder i lag 1300/2023, 10 kap. 2 § 1 mom. och 4 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1451/2016, 11 kap. 2 § 5 mom. sådant det lyder i lagarna 313/2010, 1049/2013 och 376/2023, 13 kap. 2 § sådan den lyder i lag 254/2020 och 3 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 793/2025, 14 kap. 3 § 2 mom. sådant det lyder i lag 962/2024, 3 a och 3 b § sådana de lyder i lagarna 385/2023 och 962/2024 samt 3 e § 4 mom. sådant det lyder i lag 385/2023, och

ändras 1 kap. 1 och 2 §, 4 § 1 och 2 mom., 5 § 1 mom. 7 punkten, 8 a § 2–4 mom. och 8 b §, 3 kap. 4 § 1 mom. och 7 § 1 mom., 4 kap. 5 § 2 mom., rubriken för 7 §, det inledande stycket i 7 § 1 mom. och 7 § 1 mom. 13 punkten, rubrikerna för 5 kap. 2 och 6 §, 11 § samt 13 § 1 och 3–5 mom., 6 kap. 1 §, 3 a § 2 mom., 7 § 1 och 3 mom. samt det inledande stycket i 9 § 1 mom., rubriken för avdelning III, 8 kap. 1 § 1 och 3 mom. samt 2 § 1 mom., 10 kap. 1 § 1 mom., rubriken för 2 §, 2 § 2–4 mom. samt 5 § 1 och 2 mom., 11 kap. 1 §, det inledande stycket i 2 § 4 mom., 2 § 4 mom. 2 punkten, 3 § 1 och 3 mom., rubriken för 4 § och 4 § 2 mom., 4 b och 5 §, 14 § 3 mom., rubriken för 15 § samt 15 § 1 mom., det inledande stycket i 13 kap. 1 § 2 mom., 1 § 2 mom. 2 punkten samt 6 § 2 mom., 14 kap. 1 § 1 mom., rubriken för 3 § samt 3 c och 3 d § samt 3 e § 1–3 och 5 mom.,

av dem 1 kap. 1 § sådan den lyder i lag 636/2004 och 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 669/2022 samt 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1560/2009, 1 kap. 4 § 2 mom., 3 kap. 4 § 1 mom., 4 kap. 7 § 1 mom. 13 punkten och det inledande stycket i 6 kap. 9 § 1 mom. sådana de lyder i lag 669/2022, 1 kap. 8 a § 2 och 3 mom. samt 8 b § sådana de lyder i lag 1654/2015, 1 kap. 8 a § 4 mom. sådant det lyder i lag 912/2017, 4 kap. 5 § 2 mom., 8 kap. 2 § 1 mom. och 10 kap. 5 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1300/2023, det inledande stycket i 4 kap. 7 § 1 mom., 5 kap. 13 § 3–5 mom. och 11 kap. 15 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1457/2016, rubrikerna för 5 kap. 2 och 6 § sådana de lyder i lag 1049/2013, 5 kap. 11 § och 13 kap. 1 § 2 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 962/2024, 5 kap. 13 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1301/2023, 6 kap. 1 § sådan den lyder i lagarna 1188/2009, 1217/2019 och 962/2024, 6 kap. 3 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 395/2024 samt 7 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1081/2016, 8 kap. 1 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i

Betänkande ShUB 28/2025 rd

lag 906/2017, 10 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1188/2009, rubriken för 10 kap. 2 §, 2 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1451/2016, 10 kap. 2 § 2 mom., rubriken för 11 kap. 4 § och 4 b §, rubriken för 11 kap. 4 § och 4 b §, det inledande stycket i 13 kap. 1 § 2 mom. och 6 § 2 mom., rubriken för 14 kap. 3 §, 3 c och 3 d § samt 3 e § 1–3 och 5 mom. sådana de lyder i lag 385/2023, 10 kap. 5 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1001/2012, 11 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1457/2016, 11 kap. 3 § 1 mom. sådant det lyder i lag 555/2022 och 3 mom. sådant det lyder i lag 1364/2003 samt 4 § 2 mom. sådant det lyder i lag 793/2025 och 5 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 737/2013, som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

En arbetslös arbetssökandes ekonomiska möjligheter att söka arbete och förbättra sina förutsättningar att komma in på eller återvända till arbetsmarknaden tryggas genom att de ekonomiska förluster som arbetslösheten orsakar ersätts med inkomstrelaterad dagpenning i enlighet med denna lag.

2 §

Förmåner

Den grundläggande försörjningen vid arbetslöshet för en arbetssökande som är försäkrad i en arbetslöshetskassa som avses i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) tryggas genom inkomstrelaterad dagpenning om den arbetssökande har varit etablerad på arbetsmarknaden och fått sin försörjning genom lönearbete, företagsverksamhet eller eget arbete.

Till en uppsagd person som fyllt 55 år betalas omställningspenning under de förutsättningar som anges i 9 kap.

4 §

Verkställighet av lagen

Verkställigheten av lagen leds, styrs och utvecklas av social- och hälsovårdsministeriet såsom högsta myndighet i ärenden som gäller utkomstskyddet samt av arbets- och näringsministeriet såsom högsta myndighet i arbetskraftspolitiska ärenden.

Verkställighetsuppgifterna enligt denna lag sköts av arbetslöshetskassorna enligt lagen om arbetslöshetskassor i fråga om den inkomstrelaterade dagpenningen. Verkställighetsuppgifter som gäller det stödjande av regional rörlighet som avses i 8 kap. och den omställningspenning som av-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

ses i 9 kap. sköts av arbetslöshetskassorna i fråga om personer försäkrade i en arbetslöshetskassa och av Folkpensionsanstalten i fråga om andra personer.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

7) *arbetsvillkor* det arbetsvillkor som utgör förutsättning för erhållande av såväl löntagares som företagares inkomstrelaterade dagpenning,

8 a §

Rätt till förmåner på basis av boende, Europeiska unionens lagstiftning eller överenskommelser som är bindande för Finland

Om det på en arbetslös arbetssökande tillämpas rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, nedan *förordningen om social trygghet*, eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, nedan *grundförordningen*, eller den nordiska konventionen om social trygghet (FördrS 136/2004), bestäms rätten till inkomstrelaterad dagpenning utifrån förordningen om social trygghet, grundförordningen eller den nordiska konventionen om social trygghet.

En arbetslös arbetssökande som inte är finsk medborgare och inte är bosatt i Finland har rätt till inkomstrelaterad dagpenning, om

- 1) förordningen om social trygghet, grundförordningen eller den nordiska konventionen om social trygghet inte tillämpas på denne,
- 2) denne har arbetat i minst sex månader i Finland under sin oavbrutna vistelse, och
- 3) dennes vistelse i Finland fortgår.

Säsongsarbetare som avses i lagen om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för säsongsanställning (907/2017) har inte rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt denna lag.

8 b §

Utbetalning av inkomstrelaterad dagpenning till den som söker arbete i en annan stat

En arbetslös arbetssökande som enligt artikel 64 i grundförordningen har begett sig till en annan stat för att där söka arbete har rätt att under den tid denne söker arbete i den andra staten få inkomstrelaterad dagpenning i högst tre månader.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

4 §

Hindrande sociala förmåner

Betalning av i 8 kap. avsett rörlighetsunderstöd och omställningspenning hindrar inte att inkomstrelaterad dagpenning betalas.

7 §

Inverkan av vinst från försäljning av företagsegendom

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning föreligger inte för den tid över vilken vinsten från försäljning av en företagares företagsegendom i anslutning till nedläggning av företagsverksamheten periodiseras i fråga om inkomstrelaterad dagpenning enligt arbetsinkomsten. Vinst från försäljning av anläggningstillgångar eller andra långfristiga investeringar anses ansluta sig till nedläggningen av ett företag också om vinsten har erhållits under de sex månader som närmast föregick nedläggningen.

4 kap.

Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner

5 §

Förmånsbelopp

Beloppet av jämkad inkomstrelaterad dagpenning beräknas så att summan av nämnda dagpenning och inkomsten under jämningsperioden är högst lika stor som den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, likväl minst samma belopp som personen i fråga skulle ha rätt att få, om den jämkade inkomstrelaterade dagpenningen var lika stor som grunddelen.

7 §

Sociala förmåners inverkan på inkomstrelaterad dagpenning

Om en person får någon annan än en i 3 kap. 4 § nämnd lagstadgad förmån eller invalid- och sjukpension enligt lagstiftningen i någon annan stat eller folkpension med stöd av 12 § 4 mom. i

Betänkande ShUB 28/2025 rd

folkpensionslagen, minskas personens fulla inkomstrelaterade dagpenning med den sociala förmånen. Då beaktas dock inte följande pensioner och sociala förmåner:

13) rörlighetsunderstöd,

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

2 §

Löntagares rätt till inkomstrelaterad dagpenning

6 §

Företagares rätt till inkomstrelaterad dagpenning

11 §

Arbetsvillkoret i vissa situationer

Till en person som har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt denna lag i enlighet med förordningen om social trygghet eller grundförordningen för den tid under vilken personen har sökt arbete i en annan medlemsstat och som inte återvänt som arbetssökande till Finland inom tre månader från det att personen lämnade landet ska inkomstrelaterad dagpenning börja betalas på nytt först när personen

- 1) har tjänat in en arbetsvillkorsmånad,
- 2) i fyra veckor har deltagit i arbetskraftsutbildning, eller
- 3) i fyra veckor på det sätt som avses i 9 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice har bedrivit arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån.

13 §

Självrisktid

Inkomstrelaterad dagpenning betalas ut efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbetskraftsmyndigheten en tid som motsvarar sammanlagt sju fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden föreläggs en gång per maximal utbetalningstid för inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 7 § (*självrisktid*).

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Till självrisktiden räknas inte de dagar

1) då personen i fråga inte uppfyller förutsättningarna enligt 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning,

2) då personen är sysselsatt i företagsverksamhet eller eget arbete, om sysselsättningen fortgår högst två veckor utan avbrott,

3) för vilka personen inte är berättigad till inkomstrelaterad dagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap.,

4) för vilka personen inte är berättigad till jämkad inkomstrelaterad dagpenning på grund av att arbetstidsbegränsningarna enligt 4 kap. 3 § överskrids.

Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självrisktiden räknas också de dagar för vilka till en person har betalats inkomstrelaterad dagpenning med stöd av 10 kap.

Med avvikelse från vad som föreskrivs 1–4 mom. har en person rätt till inkomstrelaterad dagpenning, om orsaken till att arbetet förhindrats är en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden och om personen annars uppfyller villkoren för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning.

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

1 §

Beloppet av inkomstrelaterad dagpenning

Den inkomstrelaterade dagpenningen består av en grunddel på 33,33 euro och en förtjänstdel.

Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen beräknas med beaktande av vad som föreskrivs i 4 kap.

3 a §

Betalning av inkomstrelaterad dagpenning till nedsatt belopp

Den inkomstrelaterade dagpenningen är dock alltid minst lika stor som grunddelen.

7 §

Dagpenningsperiodens maximitid

Inkomstrelaterad dagpenning betalas för sammanlagt högst

1) 300 arbetslöshetsdagar till en person som efter att ha fyllt 17 år har varit i arbete sammanlagt högst tre år innan rätten till inkomstrelaterad dagpenning började,

Betänkande ShUB 28/2025 rd

2) 400 arbetslöshetsdagar till en person som efter att ha fyllt 17 år har varit i arbete sammanlagt över tre år innan rätten till inkomstrelaterad dagpenning började,

3) 500 arbetslöshetsdagar till en person vars arbetsvillkor har uppfyllts efter det att personen har fyllt 58 år och som, när arbetsvillkoret uppfylls, under de senaste 20 åren har minst fem år sådan tid i arbete som avses i 11 §.

När maximitiden enligt 1 mom. beräknas ska det belopp som har betalats i jämkad inkomstrelaterad dagpenning beaktas omvandlat till fulla dagar med inkomstrelaterad dagpenning.

9 §

Rätt till tilläggsdagar

Löntagares inkomstrelaterade dagpenning betalas trots maximitiden enligt 7 § till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande uppnår den i 3 kap. 1 § 1 mom. avsedda högsta åldern för beviljande av inkomstrelaterad dagpenning, om den arbetssökande är född.

III AVDELNINGEN

STÖDJANDE AV REGIONAL RÖRLIGHET SAMT OMSTÄLLNINGSPENNING

8 kap.

Stödjande av regional rörlighet

1 §

Rätt till rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd beviljas en arbetslös arbetssökande som är berättigad till inkomstrelaterad dagpenning eller till allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) och som tar emot arbete i ett anställningsförhållande för minst två månader eller inleder en minst två månader lång utbildning relaterad till arbete i ett anställningsförhållande. Om rörlighetsunderstöd beviljats på grundval av arbetsrelaterad utbildning, beviljas understöd inte på grundval av mottagande av arbete.

En i 1 mom. avsedd, till inkomstrelaterad dagpenning eller till allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd berättigad person är en arbetslös arbetssökande som får

1) inkomstrelaterad dagpenning eller till vilken det av orsaker som avses i 10 kap. 2 § 3 mom. inte betalas inkomstrelaterad dagpenning, eller

2) allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd eller till vilken det av orsaker som avses i 19 § 2 mom. i den lagen eller 10 kap. 2 § 3 mom. 1–3 punkten i denna lag inte betalas allmänt stöd.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

2 §

Rörlighetsunderstödet belopp

Rörlighetsunderstödet är lika stort som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel enligt 6 kap. 1 § 1 mom.

10 kap.

Bestämmelser om förmåner som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service

1 §

Rätt till förmåner under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Försörjningen för en arbetssökande som deltar i sysselsättningsfrämjande service tryggas genom inkomstrelaterad dagpenning.

2 §

Berättigade till inkomstrelaterad dagpenning

Inkomstrelaterad dagpenning betalas endast för den tid då personen i fråga är i lagen om ordnande av arbetskraftsservice avsedd arbetssökande vid arbetskraftsmyndigheten. Om personen är sysselsatt på heltid i över två veckor har denne inte rätt till inkomstrelaterad dagpenning.

Inkomstrelaterad dagpenning betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, trots att den arbetssökande inte har rätt till förmånen när servicen inleds, om det beror på

- 1) tid utan ersättning,
- 2) skyldighet att vara i arbete,
- 3) en begränsning enligt 2 kap. 13 eller 14 § i anslutning till yrkesutbildning, eller
- 4) självrisktid enligt 5 kap. 13 §.

Bestämmelser om rätt till inkomstrelaterad dagpenning för studietiden för en studerande som deltar i arbetskraftsutbildning och som inte kan betraktas som arbetslös enligt 2 kap. 1 § 2 mom. finns i 5 § i detta kapitel.

5 §

Särskilda bestämmelser om arbetskraftsutbildning

Till den som deltar i arbetskraftsutbildning betalas inkomstrelaterad dagpenning för utbildningstiden på det sätt som i 2 § föreskrivs om arbetslösas rätt till inkomstrelaterad dagpenning, trots att

Betänkande ShUB 28/2025 rd

- 1) den studerande enligt 2 kap. 5 § ska betraktas som sysselsatt på heltid som företagare, eller
- 2) den studerande inte är arbetslös eller permitterad, om denne hotas av arbetslöshet.

Om en studerande har rätt till inkomstrelaterad dagpenning med stöd av 1 mom. 1 punkten, betalas studeranden för utbildningstiden den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel. Om en studerande har rätt till inkomstrelaterad dagpenning med stöd av 1 mom. 2 punkten, har studeranden också rätt till den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

1 §

Ansökan om inkomstrelaterad dagpenning

Inkomstrelaterad dagpenning ska sökas skriftligt hos den arbetslöshetskassa där den arbetssökande är medlem. Arbetssökande som är berättigade till allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd ska söka rörlighetsunderstöd hos Folkpensionsanstalten och andra arbetssökande ska söka rörlighetsunderstöd hos den arbetslöshetskassa där den arbetssökande är medlem.

Inkomstrelaterad dagpenning beviljas inte utan särskilt vägande skäl retroaktivt för längre tid än tre månader före den tidpunkt då ansökan anhängiggjordes.

Ansökan blir anhängig när den anländer till arbetslöshetskassan.

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

De förändringar i förmånstagarens omständigheter som avses i 3 mom. och som den som får inkomstrelaterad dagpenning omedelbart ska meddela den som betalar ut förmånen är

- 2) beviljat allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd,
-

3 §

Beslut om förmåner

Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan ska i ärenden som gäller beviljande, förvägran, justering, indragning och återkrav av inkomstrelaterad dagpenning ge sökanden ett skriftligt beslut. Något beslut ges inte om justeringen av en förmån beror uteslutande på en indexjustering eller någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning, förutsatt att sökanden inte särskilt yrkar på ett beslut. Sökanden ska ges ett skriftligt beslut även när den inkomstrelaterade dagpenningen betalas till ett välfärdsområde på det sätt som föreskrivs i 9

Betänkande ShUB 28/2025 rd

§. Sökanden ska begära ett beslut om indexjustering eller en sådan justering av förmånen under utbetalningstiden som beror på någon annan motsvarande grund som bestäms direkt med stöd av lag eller förordning inom 30 dagar efter att sökanden har delgetts justeringen. Sökanden anses ha delgetts ändringen inom den tid som avses i 12 kap. 6 §.

Arbetslöshetskassans beslut delges genom att beslutet sänds per post genom brev under den adress som uppgetts för utbetalaren av förmånen.

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Ett arbetskraftspolitiskt utlåtande ges på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan. Utlåtandet ska på begäran av Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassan kompletteras utan dröjsmål. Om en arbetssökande har meddelat Arbetskraftsmyndigheten eller Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret att den arbetssökande ansöker om förmån på grundval av arbetslöshet, kan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges och kompletteras utan särskild begäran.

4 b §

Underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

Arbetskraftsmyndigheten ska underrätta arbetslöshetskassan om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i grundförordningen, har begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

5 §

Betalningssätt

Inkomstrelaterad dagpenning utbetalas minst en gång i månaden i efterskott till ett av förmånstagaren angivet konto inom Europeiska unionen. En enstaka förmånspost kan betalas även på annat sätt, om det inte är möjligt att betala in den på ett konto eller om förmånstagaren anför särskilda skäl som Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan godkänner.

Om den post som ska betalas till en person i form av inkomstrelaterad dagpenning för en månad vore mindre än 50 procent av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel, utbetalas förmånen inte.

14 §

Indrivning av arbetslöshetsförmåner i vissa fall

Har en person utan grund erhållit inkomstrelaterad dagpenning för samma tid för vilken denne retroaktivt beviljas allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/), får arbetslöshetskassan från

Betänkande ShUB 28/2025 rd

allmänt stöd som betalas retroaktivt driva in den inkomstrelaterade dagpenning som för denna tid betalats utan grund. På motsvarande sätt får Folkpensionsanstalten från inkomstrelaterad dagpenning som betalas retroaktivt driva in allmänt stöd som betalats utan grund.

15 §

Utmätning av rörlighetsunderstöd

Rörlighetsunderstöd får inte utmätas.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten har rätt att avgiftsfritt för skötseln av sina uppgifter enligt denna lag eller andra lagar få följande nödvändiga uppgifter:

2) uppgifter om när straff börjar och slutar av straffanstalter.

6 §

Rätt att lämna ut uppgifter på eget initiativ

Folkpensionsanstalten har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av inkomstrelaterad dagpenning till vilken inkomstrelaterad dagpenning betalas av kommunens medel med stöd av 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner eller 25 § i lagen om arbetslöshetskassor, samt uppgifter om beloppet av inkomstrelaterad dagpenning som betalats till mottagaren under den föregående månaden. Folkpensionsanstalten har också rätt att till hemkommunen lämna ut personbeteckning och andra identifieringsuppgifter i fråga om en sådan mottagare av inkomstrelaterad dagpenning till vilken på grundval av arbetslöshet har betalats inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt 60 dagar.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

14 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Förhöjning av förmånerna

Det i 6 kap. 1 § angivna beloppet justeras med iakttagande av vad som föreskrivs i lagen om folkpensionsindex (456/2001).

3 §

Finansieringen av den inkomstrelaterade dagpenningen

3 c §

Förskott som ska betalas för täckande av rörlighetsunderstödet

Staten betalar Folkpensionsanstalten månatligen förskott för rörlighetsunderstödet så att förskottets belopp motsvarar det belopp som det beräknas att staten ska svara för följande månad.

3 d §

Uttagande av kommunernas finansieringsandel

Folkpensionsanstalten tar hos kommunerna månatligen i efterskott ut deras finansieringsandel av den inkomstrelaterade dagpenningen. Folkpensionsanstalten redovisar finansieringsandelen av den inkomstrelaterade dagpenningen vidare till Sysselsättningsfonden för att användas som en del av finansieringen av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

Om en kommun inte har betalat sin finansieringsandel senast på förfallodagen, tas för dröjsmålstiden ut en dröjsmålsränta enligt den räntesats som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

Som hemkommun betraktas den kommun som i det befolkningsdatasystem som avses i lagen om befolkningsdatasystemet och de certifikattjänster som tillhandahålls av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata (661/2009) är antecknad som hemkommun för en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning på den utbetalningsdag för den inkomstrelaterade dagpenningen som avses i 4 § 2 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner eller 25 § 1 mom. i lagen om arbetslöshetskassor.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

3 e §

Vissa bestämmelser om finansieringen

Det rörlighetsunderstöd som avses i 8 kap. i denna lag samt de kostnadsersättningar som avses i 10 kap. 6 § i denna lag och i 103 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice finansieras med statsmedel.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs det närmare om förfarandet för betalning till Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna av förskott och slutlig finansiering och om det i 3 d § avsedda uttagandet av den inkomstrelaterade dagpenningens finansieringsandel till Folkpensionsanstalten och redovisandet av finansieringsandelen till Sysselsättningsfonden.

De förvaltningskostnader som Folkpensionsanstalten förorsakas av verksamhet enligt 8 kap. och av uttagande av kommunernas finansieringsandel enligt 3 d § hänförs till anstaltens förvaltningskostnader.

Folkpensionsanstalten ska årligen senast den 15 maj lämna social- och hälsovårdsministeriet en beräkning av det rörlighetsunderstöd som staten ska svara för det följande året.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av lagen.

Om det i den lag som ändras genom denna lag hänvisas till arbetslöshetsförmån och arbetslöshetsdagpenning, avses med hänvisningen inkomstrelaterad dagpenning.

Om personens rätt till grunddagpenning eller självrisktiden för grunddagpenningen har börjat före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på självrisktiden för den inkomstrelaterade dagpenningen och på dagpenningsperiodens maximitid 5 kap. 13 § och 6 kap. 7 § i deras lydelse vid ikraftträdandet.

3.

Lag

om ändring av lagen om ordnande av arbetskraftsservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) 3 § 1 mom. 13 punkten, 59 § 4 mom., det inledande stycket i 73 §, 78 § 4 mom., 101 § 1 mom., 103 § 2 mom., 107 §, 112 § 1 mom. 2 punkten och 147 § 3 mom.,

av dem 112 § 1 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 733/2025, samt

fogas till 3 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 997/2023, 435/2024 och 1101/2024, en ny 14 punkt, till lagen nya 35 a och 36 a § och till 125 § 1 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lagarna 280/2024, 435/2024 och 733/2025, en ny 5 punkt, i stället för den 5 punkt som upphävts genom lag 280/2024, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 13) *ekonomisk verksamhet* tillhandahållande av varor eller tjänster på marknaden,
14) *arbetslöshetsförmån* inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/).

35 a §

Ordnande av samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning för mottagare av allmänt stöd

Arbetskraftsmyndigheten ska ordna de tre följande samtal om jobbsökning som avses i 34 § 1 mom. och mellan dessa de kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 35 § 1 mom. vid arbetskraftsmyndighetens verksamhetsställe eller något annat serviceställe, om inte det finns vägande skäl som gör det mer ändamålsenligt att ordna det personliga besöket på annat sätt, om

1) allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd har betalats till den arbetssökande för 400 betalningsdagar,

2) den arbetssökandes rätt till inkomstrelaterad dagpenning har upphört på grund av att maximitiden enligt 6 kap. 7 § 1 mom. 1 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har gått ut och den arbetssökande efter det att rätten till inkomstrelaterad dagpenning upphört har betalats allmänt stöd för 100 betalningsdagar,

Betänkande ShUB 28/2025 rd

3) den arbetssökandes rätt till inkomstrelaterad dagpenning har upphört på grund av att maximitiden enligt 6 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har gått ut, eller

4) den arbetssökandes rätt till inkomstrelaterad dagpenning har upphört på grund av att maximitiden enligt 6 kap. 7 § 1 mom. 3 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har gått ut.

Arbetskraftsmyndigheten ska för en arbetssökande under 25 år ordna de sex följande samtal om jobbsökning som avses i 34 § 1 mom. och mellan dessa de kompletterande samtal om jobbsökning som avses i 35 § 1 mom. vid arbetskraftsmyndighetens verksamhetsställe eller något annat serviceställe, om inte det finns vägande skäl som gör det mer ändamålsenligt att ordna det personliga besöket på annat sätt, om

1) allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd har betalats till den arbetssökande för 180 betalningsdagar, eller

2) den arbetssökandes rätt till inkomstrelaterad dagpenning har upphört på grund av att maximitiden enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har gått ut.

Om mottagaren av allmänt stöd är fortsatt arbetslös, ska arbetskraftsmyndigheten efter det sista samtal om jobbsökning som avses i 1 eller 2 mom. ordna de samtal om jobbsökning som avses i de momenten inom 24 månader. I fråga om innehållet i samtalen tillämpas 36 a §.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf tillämpas inte på en arbetssökande för vilken det har upprättats en sektorsövergripande sysselsättningsplan eller en aktiveringsplan och på vilken tillämpas lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen eller lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, om det i den arbetssökandes plan har avtalats om en i 2 a kap. 9 § 1 mom. 7 eller 9 punkten avsedd service, dock inte om ett kompletterande samtal om jobbsökning.

36 a §

Innehållet i samtal om jobbsökning som ordnas för mottagare av allmänt stöd

Utöver vad som i 36 § föreskrivs om innehållet i ett samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning och i 33 § om bedömning av servicebehovet ska arbetskraftsmyndigheten vid det första samtal om jobbsökning som avses i 35 a § särskilt bedöma orsakerna till att arbetslösheten förlängts och säkerställa att det för bedömningen av den arbetssökandes servicebehov har utretts

1) om en ung person under 25 år som saknar utbildning som ger yrkesfärdigheter har sökt till en utbildning som leder till examen eller till någon annan för personen lämplig utbildning,

2) om en arbetssökande som fyllt 25 år har tillräcklig kompetens och yrkesskicklighet samt ett eventuellt behov av utbildning, och

3) om det finns behov av att hänvisa den arbetssökande till en sådan sektorsövergripande bedömning av servicebehovet som avses i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen samt om den arbetssökandes jobbsökning och sysselsättning påverkas av hans eller hennes arbets- och funktionsförmåga eller problem med livshantering.

Dessutom ska arbetskraftsmyndigheten vid det första samtalet om jobbsökning säkerställa att den arbetssökande har hänvisats eller hänvisas till sådan service som motsvarar den arbetssökandes servicebehov, om vilken det har avtalats eller avtalas i sysselsättningsplanen. Om den arbetssökande inte kan hänvisas till någon service, ska det i dennes sysselsättningsplan ingå ett behovligt antal kompletterande samtal om jobbsökning för att intensifierat stödja den arbetssökandes jobbsökning och bidra till att förbättra den arbetssökandes förutsättningar att få arbete.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

59 §

Avbrytande av träning och prövning

Bestämmelser om hur den arbetssökandes rätt att få inkomstrelaterad dagpenning påverkas av att träning eller prövning avbryts finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och om hur dennes rätt att få allmänt stöd påverkas av att träning eller prövning avbryts finns i lagen om allmänt stöd.

73 §

Allmänna villkor för stöd samt stödförmåner

En arbetssökande som har fyllt 25 år och som studerar frivilligt har rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd på de villkor som anges i de lagarna, om

78 §

Uppföljning av studier och indragning av stöd

Arbetskraftsmyndigheten fattar beslut om ett i 2 och 3 mom. avsett upphörande av rätten till arbetslöshetsförmån i ett arbetskraftspolitiskt utlåtande. Bestämmelser om givande av arbetskraftspolitiskt utlåtande finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om allmänt stöd. Den arbetssökande ska ges tillfälle att bli hörd innan det arbetskraftspolitiska utlåtandet ges.

101 §

Startpengens belopp och maximitid för startpeng

Startpengens belopp per dag är lika stort som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel som avses i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Startpeng betalas för fem dagar per kalendervecka.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

103 §

Ersättning av kostnader för deltagande i service

Kostnadsersättning enligt 1 mom. till en arbetssökande som ansöker om inkomstrelaterad dagpenning beviljas av arbetslöshetskassan och till en arbetssökande som ansöker om allmänt stöd av Folkpensionsanstalten.

107 §

Tillämpning av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om arbetslöshetskassor och lagen om allmänt stöd på kostnadsersättning

På i 103 § 1 mom. avsedd kostnadsersättning som arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten beviljar tillämpas

1) lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) och 11 kap. 2, 3, 5, 6, 10, 13–15 och 15 a §, 12 kap. och 13 kap. 1, 3, 4, 6, 8 och 10 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

2) 22–25 och 28–32 §, 6 kap., 45, 47 och 48 § i lagen om allmänt stöd.

Om Folkpensionsanstalten betalar ut en arbetslöshetsförmån utan beslut så som avses i 26 § i lagen om allmänt stöd eller arbetslöshetskassan betalar ut en arbetslöshetsförmån utan beslut så som avses i 11 kap. 8 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och mottagaren av förmånen har rätt att få kostnadsersättning, kan Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan på motsvarande sätt betala även denna ersättning utan beslut. Kostnadsersättningen betalas då till fullt belopp.

112 §

Användningsändamål för kunduppgifter

Uppgifter om kunder och om producenter av arbetskraftsservice får användas

2) för skötsel av de uppgifter som i lagen om främjande av integration, lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om allmänt stöd, lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och lagen om yrkesutbildning föreskrivs för arbetskraftsmyndigheter eller för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret samt för skötsel av sådana uppgifter avseende tjänster för internationell rekrytering och av sådan rådgivning avseende arbetskraftsservice och utkomstskydd för arbetslösa som föreskrivs för Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (531/2025),

Betänkande ShUB 28/2025 rd

125 §

Beviljande av användarrättigheter till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem

Användarrättigheter till den riksomfattande helheten av kundinformationssystem får beviljas personer anställda vid kommuner, samkommuner, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, arbets- och näringsministeriet eller Tillstånds- och tillsynsverket som sköter

5) uppgifter enligt lagen om allmänt stöd,

147 §

Förbud mot att söka ändring i vissa beslut

Omrövning får inte begäras och besvär får inte anföras när det gäller en sysselsättningsplan som avses i denna lag eller ett av Arbetskraftsmyndigheten på grundval av 78 § lämnat Arbetskraftspolitiskt utlåtande om att rätten till arbetslöshetsförmån upphör. Bestämmelser om hur rätten till arbetslöshetsförmån påverkas av att sysselsättningsplanen inte följs och om sökande av ändring i fråga om detta samt om sökande av ändring i övrigt i ett beslut som Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa meddelat på basis av ett Arbetskraftspolitiskt utlåtande finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och lagen om allmänt stöd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelserna i 32 a § tillämpas inte på en arbetssökande som är född före 1965 och som före ikraftträdandet av lagen fått arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) för minst 1 000 dagar.

4.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) 8 §, sådan den lyder i lagarna 387/2023 och 963/2024, samt

Betänkande ShUB 28/2025 rd

ändras 1 § 1 mom., 4 § 2, 3 och 5—7 mom., 5 §, 10 § 1 mom. 5 punkten, 23 § 1 mom., 24 § 1 mom. 2 punkten, 24 a § 2 mom., det inledande stycket i 24 e § 1 mom., 24 e § 1 mom. 3 punkten och 26 c § 2 mom.,

sådana de lyder, 1 § 1 mom. i lag 277/2024, 4 § 2, 3, 6 och 7 mom., 23 § 1 mom. och 26 c § 2 mom. i lag 387/2023, 4 § 5 mom. i lag 936/2024, 5 § i lag 522/2018, 10 § 1 mom. 5 punkten i lag / ,24 a § 2 mom. i lag 678/2022, 24 § 1 mom. 2 punkten i lag 751/2024 och 24 a § 2 mom. i lag 678/2022 samt det inledande stycket i 24 e § 1 mom. och 24 e § 1 mom. 3 punkten i lag 522/2018, som följer:

1 §

Lagens syfte

Inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) finansieras genom en statsandel, genom en finansieringsandel för hemkommunen för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning, genom arbetslöshetsförsäkringspremier och arbetsgivares självriskpremier för utkomstskyddet för arbetslösa (*självriskpremier*) enligt denna lag samt genom medlemsavgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) så som föreskrivs i denna lag. I arbetspensionslagstiftningen avsedda arbetspensionstillägg och försäkringspremier, i lönegarantilagen (866/1998) och lagen om lönegaranti för sjömän (1108/2000) avsedd lönegaranti, i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd omställningspenning och i 8 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) avsedd utbildning inom omställningsskyddet finansieras med avgifter enligt denna lag så som föreskrivs i denna lag.

4 §

Finansiering av inkomstrelaterad dagpenning

I statsandel betalas till arbetslöshetskassan för varje inkomstrelaterad dagpenning ett belopp som motsvarar den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel enligt 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa till dess att personen har betalats inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt 100 dagar. Efter denna period betalas i statsandel ett belopp som motsvarar den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel minskat med finansieringsandelen för hemkommunen för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning, där finansieringsandelen i fråga om varje belopp av grunddel som ingår i den inkomstrelaterade dagpenningen är

1) 10 procent till dess att personen har betalats inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt 200 dagar,

2) 20 procent för tiden efter den som avses i 1 punkten till dess att personen har betalats inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt 300 dagar,

3) 30 procent för tiden efter den som avses i 2 punkten till dess att personen har betalats inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt 400 dagar, och

4) 40 procent för tiden efter den som avses i 3 punkten.

Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beräknas statsandelen och finansieringsandelen för hemkommunen

Betänkande ShUB 28/2025 rd

för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning så att de motsvarar den relativa andel som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel utgör av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Arbetslöshetskassans andel av varje inkomstrelaterad dagpenning är 5,5 procent, om inte något annat följer av 2–4 mom.

För andra än i 4 mom. avsedda inkomstrelaterade dagpenningar betalas som Sysselsättningsfondens andel till arbetslöshetskassan för varje inkomstrelaterad dagpenning skillnaden mellan den betalda inkomstrelaterade dagpenningen och beloppen enligt 2, 3 och 5 mom.

De 100 dagarna för vilka inkomstrelaterad dagpenning betalas börjar räknas från början efter det att personen efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret har blivit berättigad till en ny maximitid enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

5 §

Finansiering av återbetalning av inkomstrelaterad dagpenning som betalats av bosättningslandet

De inkomstrelaterade dagpenningar som betalats till en medlem i en löntagarkassa och som Sysselsättningsfonden återbetalat i enlighet med artiklarna 65.6 och 65.7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, nedan *grundförordningen*, finansieras så att för varje dagpenning betalas i statsandel till Sysselsättningsfonden en andel som motsvarar den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel enligt 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Sysselsättningsfonden finansierar den andel av den inkomstrelaterade dagpenningen som överstiger grunddelen.

10 §

Sysselsättningsfondens uppgifter

Sysselsättningsfonden har till uppgift att

5) sköta återbetalningar och återkrav som avses i artiklarna 65.6 och 65.7 i grundförordningen beträffande inkomstrelaterade dagpenningar som betalats till personer som varit medlemmar i en arbetslöshetskassa.

23 §

Arbetslöshetsförsäkringspremieintäkt som ska redovisas till grundskyddet

Sysselsättningsfonden redovisar genom förmedling av social- och hälsovårdsministeriet av löntagares influtna arbetslöshetsförsäkringspremie till Folkpensionsanstalten för finansiering av det allmänna stöd som avses i lagen om allmänt stöd (/) ett belopp, som i genomsnitt motsvarar beloppet av löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie för arbetstagare som inte hör till arbetslös-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

hetskassorna, dock så att det redovisade beloppet uppgår till högst den i 50 § 2 mom. i den lagen avsedda utgiften för det allmänna stödet minskat med den finansieringsandel för hemkommunen för mottagaren av allmänt stöd som avses i 51 § i den lagen och som hänför sig till utgiften i fråga. Det belopp som årligen ska redovisas fastställs av social- och hälsovårdsministeriet sedan det begärt utlåtande av Sysselsättningsfonden. Det belopp som ska redovisas kan vid behov justeras under redovisningsåret på initiativ av Folkpensionsanstalten eller social- och hälsovårdsministeriet.

24 §

Betalningsskyldighet

En i 12 § avsedd arbetsgivare vars lönesumma som utgör grund för arbetslöshetsförsäkringspremien under det år som föregår uppsägningsåret samt statens bokföringsenhet eller affärsverk vars motsvarande lönesumma är minst **2 509 500** euro är skyldiga att betala självriskpremie för utkomstskyddet för arbetslösa, om

2) den rätt till inkomstrelaterad dagpenning för en person som beror på att anställningsförhållandet sagts upp och som börjat efter uppnådd 62 års ålder fortsätter efter det att personen i fråga har fyllt 65 år eller han eller hon har börjat få ålderspension efter att ha fyllt 64 år och den inkomstrelaterade dagpenningen har fortsatt ända till övergången till ålderspension.

24 a §

Självriskpremiens belopp

I de fall som avses i 24 § 1 mom. 2 punkten utgörs grunden för självriskpremien av det belopp som motsvarar förmånsutgiften enligt den inkomstrelaterade dagpenningen för den tid inkomstrelaterad dagpenning har betalats till den uppsagda arbetstagaren från anställningsförhållandets slut tills han eller hon fyller 65 år.

24 e §

Skyldighet att lämna uppgifter

Oberoende av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i fråga om erhållande och utlämnande av uppgifter är arbetslöshetskassorna skyldiga att utan avgift till Sysselsättningsfonden lämna följande uppgifter om de personer som avses i 24 §:

3) uppgifter om inkomstrelaterad dagpenning, samt

Betänkande ShUB 28/2025 rd

26 c §

Rätt att få uppgifter av Folkpensionsanstalten

Folkpensionsanstalten ska årligen efter fastställt bokslut delge Sysselsättningsfonden och social- och hälsovårdsministeriet den faktiska finansieringsandel för inkomstrelaterad dagpenning och allmänt stöd året innan som fakturerats av kommunerna specificerad enligt de poster som hänför sig till 50 § 2 mom. i lagen om allmänt stöd och övrig andel.

Denna lag träder i kraft den 20 .
På grunddagpenningen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.
Bestämmelserna i 4 § 5 och 6 mom. tillämpas på finansieringen av inkomstrelaterad dagpenning som betalats från och med den 1 januari 2025.

5.

Lag

om ändring av 25 och 26 § i lagen om arbetslöshetskassor

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984) 25 § 1 och 2 mom. och 26 § 1 mom. 1 punkten,
sådana de lyder, 25 § 1 mom. i lag 1305/2023, 25 § 2 mom. i lag 388/2023 samt 26 § 1 mom. 1 punkten i lag 279/2024, som följer:

25 §

Finansiering av förmåner som betalas av en företagarkassa

För de av företagarkassan med stöd av 5 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa betalda dagpenningarna betalas i statsandel för varje inkomstrelaterad dagpenning ett belopp som motsvarar den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa till dess att personen har betalats inkomstrelaterad dagpenning för sammanlagt 100 dagar. Därefter betalas som statsandel ett belopp som motsvarar den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel minskat med den finansieringsandel för hemkommunen för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning som avses i 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Om inkomstrelaterad dagpenning betalas jämkad eller minskad enligt 4 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, beräknas statsandelen och finansieringsandelen för hemkommunen för mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning så att de motsvarar den relativa andel som den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel utgör av varje full inkomstrelaterad dagpenning enligt 6 kap. 2 § 1 mom. i den lagen.

26 §

Andelarna av förvaltningskostnaderna

Såsom statens andel och Sysselsättningsfondens andel som hänför sig till förvaltningskostnaderna betalas

1) ett belopp som motsvarar den i 6 kap. 1 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedda inkomstrelaterade dagpenningens grunddel för varje påbörjat hundratal medlemmar; det år då arbetslöshetskassans stadgar första gången blivit fastställda och det därpå följande året är statens andel dock dubbel, och

Denna lag träder i kraft den

20 .

6.

Lag

om ändring av 12 och 15 § i lagen om allmänt bostadsbidrag

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014) 12 § 2 mom. och 15 § 10 punkten, av dem 15 § 10 punkten sådan den lyder i lag 1533/2016, som följer:

Betänkande ShUB 28/2025 rd

12 §

Inkomster som ska beaktas i bostadsbidraget

Som månadsinkomst kan uppskattas en inkomst som är minst lika stor som det allmänna stöd som avses i lagen om allmänt stöd (/), om det inte kan visas att personen inte kan skaffa sig en inkomst som motsvarar detta belopp.

15 §

Prioriterade inkomster

När bostadsbidraget beräknas ska som inkomster inte beaktas

10) kostnadsersättning enligt lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) eller annan motsvarande kostnadsersättning eller ersättning för uppehälle,

Denna lag träder i kraft den 20 och den tillämpas på bidrag som beviljas eller justeras vid denna tidpunkt eller därefter.

7.

Lag

om ändring av 1 § i lagen om indexjustering åren 2024–2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om indexjustering åren 2024–2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex (1296/2023) 1 § 3 punkten som följer:

1 §

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 11 kap. 10 § i sjukförsäkringslagen (1224/2004), 67 § i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

Betänkande ShUB 28/2025 rd

(566/2005), 14 kap. 1 § 1 mom. och 1 b § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), 26 § i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn (1128/1996), 51 § 1 och 3 mom. i lagen om allmänt bostadsbidrag (938/2014), 17 § 2 mom. 7 punkten och 53 § 1 mom. i lagen om bostadsbidrag för pensionstagare (571/2007), 11 § 8 mom. i lagen om studiestöd (65/1994), 31 § 1 mom. i lagen om vuxenutbildningsförmåner (1276/2000) samt 22 § 1 mom. i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd och om identifiering av och hjälp till offer för människohandel (746/2011) ska följande förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex inte justeras åren 2024–2027:

3) beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och beloppet av den inkomst som ska räknas in i arbetsvillkoret för löntagare,

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag

om ändring av sjukförsäkringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i sjukförsäkringslagen (1224/2004) 8 kap. 9 § 2 mom., 11 kap. 6 § 1 mom. 1 punkten och 15 kap. 11 §, sådana de lyder, 8 kap. 9 § 2 mom. i lag 414/2023, 11 kap. 6 § 1 mom. 1 punkten i lag 535/2019 och 15 kap. 11 § i lag 1201/2009, samt
fogas till 11 kap. 6 § 1 mom., sådant det lyder i lag 535/2019, en ny 1 a-punkt som följer:

Betänkande ShUB 28/2025 rd

8 kap.

Sjukdagpenning och partiell sjukdagpenning

9 §

Sjukdagpenning efter maximitiden

Med den arbetsförhetstid som avses i 1 mom. jämföras den tid för vilken den försäkrade enligt lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner, lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar, lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar eller arbetspensionslagarna har fått rehabiliteringspenning, partiell rehabiliteringspenning eller rehabiliteringspenning som betalas som rehabiliteringsunderstöd eller har fått ersättning för inkomstbortfall med stöd av bestämmelserna om rehabilitering i trafikförsäkringslagen, lagen om skada, ådragen i militärtjänst, lagen om ersättning för olycksfall i militärtjänst och tjänstgöringsrelaterad sjukdom eller lagen om ersättning för olycksfall och tjänstgöringsrelaterad sjukdom i krishanteringsuppdrag eller den tid den försäkrade har varit arbetslös arbetssökande vid Arbetskraftsmyndigheten eller deltagit i service enligt lagen om ordnande av Arbetskraftsservice (380/2023) eller bedrivit studier som avses i 9 kap. i den lagen. Med arbetsförhetstid jämföras också den tid under vilken den försäkrade med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har varit berättigad till inkomstrelaterad dagpenning enligt den lagen eller med stöd av 13 § 2 punkten i lagen om allmänt stöd (/) har varit berättigad till allmänt stöd enligt den lagen.

11 kap.

Beloppet av dagpenningsförmånerna

6 §

Förmånsbaserad inkomst

Förmånsbaserad inkomst beräknas på basis av följande ersättningar för inkomstbortfall och sociala förmåner som erhållits under granskningsperioden:

- 1) inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
 - 1 a) allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd,
-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

15 kap.

Verkställighet

11 §

Arbetslöshetskassans eller Folkpensionsanstaltens rätt till sjukdagpenning

Har en försäkrad för den tid under vilken han eller hon varit arbetsoförmögen fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd, eller altemneringsersättning enligt lagen om altemneringsledighet, innehålls den sjukdagpenning som betalats för samma tid upp till ett belopp som motsvarar beloppet av den förmån som Folkpensionsanstalten betalat eller också betalas den till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan betalat.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Till tid som är jämförbar med arbetsförhetstid betraktas också den tid under vilken den försäkrade har haft rätt till arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning med stöd av 3 kap. 3 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) i dess lydelse vid ikraftträdandet av denna lag.

Förmånsbaserad inkomst beräknas också på basis av sådan grunddagpenning och sådant arbetsmarknadsstöd som erhållits under granskningsperioden och som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i dess lydelse vid ikraftträdandet av denna lag.

Om den försäkrade under tiden för arbetsoförmåga fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i dess lydelse vid ikraftträdandet av denna lag innehålls sjukdagpenning som betalats för samma tid upp till ett belopp som motsvarar beloppet av den förmån som Folkpensionsanstalten har betalat.

9.

Lag

om ändring av lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) 27 § 1 mom., 30 § 1 mom. och 39 § 2 mom., av dem 27 § 1 mom. och 39 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1028/2022, som följer:

Betänkande ShUB 28/2025 rd

27 §

Betalning utan karenstid

Någon karenstid iakttas inte om rehabiliteringsklienten omedelbart före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas fick sjukdagpenning, partiell sjukdagpenning eller föräldradagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/). Karenstid föreligger inte heller om rehabiliteringsklienten har fått grundläggande utkomststöd i enlighet med lagen om utkomststöd (1412/1997) under samma eller föregående kalendermånad före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas.

— — — — —

30 §

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Till en rehabiliteringsklient som har fått rehabiliteringspenning för tiden efter rehabiliteringen kan betalas rehabiliteringsunderstöd enligt prövning, om detta är synnerligen behövligt för att klienten ska få arbete. Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning betalas dock inte för den tid då klienten är berättigad till inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd.

— — — — —

39 §

Retroaktiv betalning

Om en rehabiliteringsklient har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd eller dagpenningsförmån enligt sjukförsäkringslagen, kan den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid upp till beloppet av den betalda inkomstrelaterade dagpenningen, det betalda allmänna stödet eller den betalda dagpenningsförmånen återkrävas av Folkpensionsanstalten eller betalas till den behöriga arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som kassan har betalat.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Någon karenstid iakttas inte om rehabiliteringsklienten omedelbart före den dag från vilken rehabiliteringspenningen beviljas fick arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) i dess lydelse vid ikraftträdandet av denna lag.

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning betalas inte för den tid för vilken rehabiliteringsklienten har rätt till arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i dess lydelse vid ikraftträdandet av denna lag.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Om en rehabiliteringsklient har fått arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa i dess lydelse vid ikraftträdandet av denna lag, kan den rehabiliteringspenning som betalas för samma tid upp till beloppet av det arbetsmarknadsstöd eller den grunddagpenning som betalats återkrävas av Folkpensionsanstalten.

10.

Lag

om ändring av 19 § i lagen om garantipension

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om garantipension (703/2010) 19 § 1 mom. 1 punkten som följer:

19 §

Utbetalning av retroaktiv garantipension

En retroaktivt beviljad garantipension ska innehållas för Folkpensionsanstalten eller betalas till arbetslöshetskassan till den del som pensionen motsvarar den förmån som dessa har betalat ut, om Folkpensionsanstalten beviljar garantipension retroaktivt för samma tid för vilken pensionstagaren har fått

1) inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/),

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Till den del garantipension beviljas retroaktivt för tiden före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

11.

Lag

om ändring av folkpensionslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i folkpensionslagen (568/2007) 70 § 2 mom. 1 punkten samt
ändras 11 §, 34 § 2 mom. 1 punkten, 56 § 3 mom. samt 70 § 1 mom. 1 punkten,
av dem 11 § sådan den lyder i lag 1265/2016 och 56 § 3 mom. sådant det lyder i lag 84/2016,
som följer:

11 §

Rätt till ålderspension för den som får inkomstrelaterad dagpenning eller allmänt stöd

Den som är född 1961 har rätt att få ålderspension vid 64 års ålder utan någon minskning enligt 10 § 2 mom. i denna lag, om personen får inkomstrelaterad dagpenning för tilläggsdagar med stöd av 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller om personen har fyllt 62 år innan maximitiden enligt 7 § i det kapitlet har gått ut, uppfyller kravet på tid i arbete enligt 9 § 2 mom. i det kapitlet och får allmänt stöd.

34 §

Arbetsinkomst som påverkar fortsättningspensionens kompletteringsbelopp och med sådan arbetsinkomst jämförbar inkomst

Med arbetsinkomster jämföras
1) inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa och allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/),

56 §

Ansökan om och anmälningsskyldighet i fråga om pension

När en person ansöker om ålderspension enligt 11 § ska han eller hon visa upp ett intyg från en arbetslöshetskassa av vilket det framgår för vilken tid han eller hon har fått inkomstrelaterad dagpenning med stöd av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för

Betänkande ShUB 28/2025 rd

arbetslösa, om rätten till pension grundar sig på det att personen har fått inkomstrelaterad dagpenning för tilläggsdagar.

— — — — —

70 §

Utbetalning av retroaktiv folkpension och barnförhöjning

En retroaktivt beviljad folkpension skall innehållas för Folkpensionsanstalten eller betalas till arbetslöshetskassan till den del som motsvarar den förmån som dessa har betalat ut, om Folkpensionsanstalten beviljar folkpension retroaktivt för samma tid för vilken förmånstagaren har fått

1) inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd,

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid avgörandet av om de förutsättningar som avses i 11 § i den lag som ändras genom denna lag uppfylls i fråga om en person som är född 1961 för tiden före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på beviljande av pension de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, och på erhållande av sådan arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar som avses i den paragrafen tillämpas 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), sådan paragrafen lydde vid ikraftträdandet av denna lag.

Till den del i 34 § 2 mom. 1 punkten avsedda inkomster som är jämförbara med arbetsinkomster har uppstått före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Till den del folkpension beviljas retroaktivt för tiden före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

— — — — —

12.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 12 § 4 mom., 76 § 4 och 5 mom. samt 120 § 4 mom.,

Betänkande ShUB 28/2025 rd

sådana de lyder, 12 § 4 mom. i lag 1269/2018, 76 § 4 mom. i lag 1203/2009, 76 § 5 mom. i lag 1468/2019 och 120 § 4 mom. i lag 69/2016, som följer:

12 §

Ålderspensionens belopp

En arbetstagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) eller invalid- eller sjukpension.

76 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd.

Dagpenning enligt sjukförsäkringslagen beaktas på det sätt som avses i 4 mom., om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd, men inte löne- eller företagarinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i denna lag.

120 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Om en arbetstagare har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd för samma tid för vilken han eller hon beviljas annan pension än partiell förtida ålderspension retroaktivt, ska pensionsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den inkomstrelaterade dagpenning eller det allmänna stöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 12 § 4 mom. och 76 § 4 mom. i denna lag jämnställas grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 76 § 5 mom. i denna lag jämnställas grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Om en arbetstagare har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken han eller hon beviljas annan pension än partiell förtida ålderspension retroaktivt, ska pensionsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den grunddagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har betalats för samma tid.

13.

Lag

om ändring av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om pension för företagare (1272/2006) 9 § 3 mom., 28 § 3 mom. och 70 § 5 och 6 mom.,
av dem 9 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1250/2016, 70 § 5 mom. sådant det lyder i lag 1206/2009 och 70 § 6 mom. sådant det lyder i lag 1469/2019, som följer:

9 §

Ålderspensionens belopp

En företagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) eller invalid- eller sjukpension.

28 §

Rehabiliteringsunderstöd

Till en person som fått rehabiliteringspenning kan för högst sex månader betalas rehabiliteringsunderstöd, om detta är synnerligen behövt för att han eller hon ska kunna få arbete. I sådana fall fastställs rehabiliteringsunderstödet som ett engångsbelopp och betalas i en eller flera poster. Rehabiliteringsunderstöd betalas dock inte för den tid för vilken företagaren har rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

70 §

Inkomst som pension för återstående tid grundar sig på

— — — — —
När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken företagaren under granskningstiden har fått allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd.

Den dagpenning som avses i sjukförsäkringslagen beaktas enligt 5 mom., om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd, men inte löne- eller företagarinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare.
— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 9 § 3 mom., 28 § 3 mom. och 70 § 5 mom. i denna lag jämföras grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 70 § 6 mom. i denna lag jämföras grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.
— — — — —

14.

Lag

om ändring av 32 och 46 § i lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om pension för lantbruksföretagare (1280/2006) 32 § 3 mom. och 46 §, av dem 32 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1253/2016, som följer:

Betänkande ShUB 28/2025 rd

32 §

Ålderspensionens belopp

En lantbruksföretagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) eller invalid- eller sjukpension.

46 §

Rehabiliteringsunderstöd för att stödja sysselsättning

Till en person som fått rehabiliteringspenning kan för högst sex månader betalas rehabiliteringsunderstöd, om detta är synnerligen behövt för att han eller hon ska kunna få arbete. I sådana fall fastställs rehabiliteringsunderstödet som ett engångsbelopp och betalas i en eller flera poster. Rehabiliteringsunderstöd betalas dock inte för den tid för vilken lantbruksföretagaren har rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 32 § 3 mom. och 46 § i denna lag jämföras grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

15.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 11 § 3 mom., 82 § 4 och 5 mom. och 117 § 4 mom.,
sådana de lyder, 11 § 3 mom. i lag 1256/2016, 82 § 4 mom. i lag 1205/2009, 82 § 5 mom. i lag 1471/2019 och 117 § 4 mom. i lag 78/2016, som följer:

Betänkande ShUB 28/2025 rd

11 §

Ålderspensionens belopp

En arbetstagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) eller invalid- eller sjukpension.

82 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd.

Dagpenning enligt sjukförsäkringslagen beaktas på det sätt som avses i 4 mom., om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd, men inte löne- eller företagarinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare.

117 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Om en arbetstagare har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd för samma tid för vilken han eller hon beviljas annan pension än partiell förtida ålderspension retroaktivt, ska pensionskassan på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den inkomstrelaterade dagpenning eller det allmänna stöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 11 § 3 mom. och 82 § 4 mom. i denna lag jämföras grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 82 § 5 mom. i denna lag jämföras grunddagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om en arbetstagare har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken han eller hon beviljas annan pension än partiell förtida ålderspension retroaktivt, ska pensionskassan på yrkande av Folkpensionsanstalten

Betänkande ShUB 28/2025 rd

betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den grunddagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har betalats för samma tid.

16.

Lag

om ändring av pensionslagen för den offentliga sektorn

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016) 12 § 3 mom., 29 § 3 mom., 88 § 4 mom. och 130 § 1 mom.,
av dem 12 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1259/2016 och 88 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1472/2019, som följer:

12 §

Ålderspensionens belopp

En arbetstagare har inte rätt till uppskovsförhöjning för samma tid för vilken han eller hon har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) eller invalid- eller sjukpension.

29 §

Rehabiliteringsunderstöd enligt prövning

Till en arbetstagare som har fått rehabiliteringspenning och vars senaste anställning före den yrkesinriktade rehabiliteringen har varit hos ett av Kevas medlemssamfund kan betalas rehabiliteringsunderstöd enligt prövning, om detta är särskilt behövt med tanke på personens sysselsättning. Rehabiliteringsunderstöd betalas emellertid inte för den tid för vilken arbetstagaren har rätt till inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

88 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd. På motsvarande sätt beaktas även dagpenning enligt sjukförsäkringslagen, om den årsinkomst som ligger till grund för dagpenningen inbegriper allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd, men inte löne- eller företagarkinkomst till det eurobelopp som anges i 4 § 3 mom. 1 punkten i lagen om pension för arbetstagare.

130 §

Betalning av pension till Folkpensionsanstalten eller en arbetslöshetskassa

Om en arbetstagare har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd för samma tid för vilken han eller hon beviljas annan pension än partiell förtida ålderspension retroaktivt, ska Keva på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den inkomstrelaterade dagpenning eller det allmänna stöd som har betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 12 § 3 mom. och 29 § 3 mom. i denna lag jämföras grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Med allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) ska vid tillämpningen av 88 § 4 mom. jämföras grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om en arbetstagare har fått grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa för samma tid för vilken han eller hon beviljas annan pension än partiell förtida ålderspension retroaktivt, ska pensionsanstalten på yrkande av Folkpensionsanstalten betala den retroaktiva pensionen till Folkpensionsanstalten till den del pensionen till sitt belopp motsvarar den grunddagpenning eller det arbetsmarknadsstöd som enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa har betalats för samma tid.

17.

Lag

om ändring av 141 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar (459/2015) 141 § som följer

141 §

Retroaktiv ersättning som ska betalas till arbetslöshetskassan och Folkpensionsanstalten för tiden med inkomstrelaterad dagpenning eller allmänt stöd

Om den skadade har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) för samma tid som han eller hon beviljats ersättning för inkomstbortfall retroaktivt enligt denna lag, ska försäkringsanstalten på yrkande av arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten betala ersättningen för inkomstbortfall retroaktivt till arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten till den del den motsvarar den inkomstrelaterade dagpenning eller det allmänna stöd som betalats för samma tid.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Till den del som ersättning för inkomstbortfall beviljas retroaktivt för tiden före ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

18.

Lag

om ändring av 97 § i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (873/2015) 97 § 1 mom. 2 punkten, sådan den lyder i lag 1160/2020, som följer:

Betänkande ShUB 28/2025 rd

97 §

Betalning av ersättningen till någon annan än den skadade

Vid betalningen av en ersättning ska iakttas vad som

2) i 141 § i lagen om olycksfall i arbetet och om yrkessjukdomar föreskrivs om retroaktiv ersättning som ska betalas till arbetslöshetskassan för tiden med inkomstrelaterad dagpenning och till Folkpensionsanstalten för tiden med allmänt stöd,

Denna lag träder i kraft den

20 .

19.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande fall (16/2019) 7 § som följer:

7 §

Arbetstagare vid tillämpning av förmånslagstiftningen

Vid tillämpningen av de lagar som nämns i 1 § 2 mom. 1 punkten i denna lag betraktas en person som kommer till Finland för att arbeta som arbetstagare om personens förvärvsinkomster åtminstone motsvarar beloppet av den i 6 kap. 1 § 1 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) föreskrivna inkomstrelaterade dagpenningens grunddel omvandlad till månadsinkomst på det sätt som avses i. 2 § 3 mom. i det kapitlet. Personen betraktas som arbetstagare från och med tidpunkten då denne börjar arbeta och så länge som det arbete som uppfyller inkomstkravet fortsätter.

Denna lag träder i kraft den

20 .

20.

Lag

om ändring av lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 1 §, 2 § 4—6 punkten, 3 § 1, 2, 4 och 5 mom., 4 § 1 och 2 mom., 15 §, 18 § 1 mom., ~~27 § 1 mom.~~ och 28 § 1 mom., sådana de lyder, 1 §, 2 § 4—6 punkten, 3 § 1, 2, 4 och 5 mom., 4 § 1 och 2 mom., 15 § och 28 § 1 mom. i lag / och 18 § 1 mom. ~~och 27 § 1 mom.~~ i lag 399/2023, ~~2 § 4 punkten i lag 1293/2002, 2 § 5 punkten i lag 1003/2012, 2 § 6 punkten och 4 § 1 och 2 mom. i lag 937/2012, 3 § 2 mom. i lagarna 937/2012 och 399/2023, 3 § 4 mom. i lag 1103/2024 och 28 § 1 mom. i lag 1314/2014,~~ som följer:

1 §

Lagens syfte

I denna lag föreskrivs det om åtgärder med vilka förutsättningarna att få arbete på den öppna arbetsmarknaden och möjligheterna att delta i utbildning samt att få offentlig Arbetskraftsservice som tillhandahålls av Arbetskraftsmyndigheten förbättras för den som får allmänt stöd eller utkomststöd på grund av ~~långvarig~~ arbetslöshet. I lagen föreskrivs också om rättigheter och skyldigheter för den som deltar i åtgärderna.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 4) *allmänt stöd* stöd enligt lagen om allmänt stöd (/),
5) *den som har rätt till allmänt stöd* en person som får allmänt stöd samt en person som avses i 19 § 2 mom. i lagen om allmänt stöd eller i 10 kap. 2 § 3 mom. 1–3 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,
6) *kostnadsersättning* ersättning per dag som med stöd av 19 § 3 mom. 5 punkten i lagen om allmänt stöd betalas den som får allmänt stöd och deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte,

Betänkande ShUB 28/2025 rd

3 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som inte har fyllt 25 år och som ~~har rätt till allmänt stöd eller som~~ får utkomststöd och för vilken det har ordnats ett samtal om jobbsökning enligt 34 § 1 mom. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

~~1) för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 38 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023) och som på grund av arbetslöshet har fått allmänt stöd för minst 180 dagar under de senaste tolv kalendermånaderna,~~

~~2) för vilken det har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 38 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och som har fått inkomstrelaterad dagpenning för maximitiden enligt 6 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, eller~~

~~3) för vilken det har ordnats ett samtal om jobbsökning enligt 32 § 1 mom. 2 punkten i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vars huvudsakliga försörjning de senaste fyra månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.~~

Denna lag tillämpas dessutom på utarbetandet av en aktiveringsplan och på anordnandet av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för en arbetslös som har fyllt 25 år och som ~~har rätt till allmänt stöd eller som~~ får utkomststöd och för vilken det tidigare har utarbetats en sysselsättningsplan enligt 37 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice och vars huvudsakliga försörjning under de senaste tolv månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.

~~1) som på grund av arbetslöshet har fått allmänt stöd för minst 500 dagar,~~

~~2) som efter maximitiden enligt 6 kap. 7 eller 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa har fått allmänt stöd för minst 180 dagar på grund av arbetslöshet, eller~~

~~3) vars huvudsakliga försörjning under de senaste tolv månaderna har grundat sig på utkomststöd som betalats på grund av arbetslöshet.~~

Denna lag tillämpas inte på den som har en gällande integrationsplan ~~eller sektorsövergripande integrationsplan~~ enligt lagen om främjande av integration (681/2023) eller för vilken ovan avsedda planer ännu inte har utarbetats. Då tiderna enligt 1 och 2 mom. räknas ut ska dock beaktas ~~allmänt stöd och~~ utkomststöd som på grund av arbetslöshet utbetalats under tiden för integrationsplanen.

Denna lag tillämpas på anordnande av arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för personer som har rätt till **allmänt stöd** eller får utkomststöd och som på det sätt som anges i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023) har hänvisats till samarbetsmodellen för sektorsövergripande stöd och tillsammans med vilka det utarbetas en sektorsövergripande sysselsättningsplan enligt 4 § i den lagen. Den sektorsövergripande sysselsättningsplanen ersätter aktiveringsplanen enligt denna lag. (Nytt)

Betänkande ShUB 28/2025 rd

4 §

Förhållande till övrig lagstiftning

Om inte något annat följer av denna lag ska när det gäller allmänt stöd, kostnadsersättning och utkomststöd vilka beviljas för tiden för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte samt ärenden som gäller dem tillämpas vad som i lagen om allmänt stöd föreskrivs om allmänt stöd, kostnadsersättning och ärenden som gäller dem samt vad som i lagen om utkomststöd föreskrivs om utkomststöd och ärenden som gäller utkomststöd.

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av någon annan lag hänvisas till allmänt stöd eller kostnadsersättning enligt lagen om allmänt stöd, ska hänvisningen anses gälla också allmänt stöd och kostnadsersättning som betalas för tiden för arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, om inte något annat följer av denna lag.

15 §

Arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte i vissa fall

För den ~~som har rätt till allmänt stöd eller~~ vars huvudsakliga inkomst består av utkomststöd på grund av arbetslöshet ~~eller som får inkomstrelaterad dagpenning~~ kan på begäran ordnas arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte före de tider som anges i 3 § 1 och 2 mom., om välfärdsområdet och Arbetskraftsmyndigheten, efter att ha gett personen i fråga tillfälle att bli hörd, bedömer att arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte bäst stöder personens livskompetens och sysselsättningsförutsättningar. Innan verksamheten ordnas ska det utarbetas en aktiveringsplan om arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte eller en i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen avsedd sektorsövergripande sysselsättningsplan. Personen i fråga ska framställa begäran om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte hos ~~arbetskraftsmyndigheten eller~~ välfärdsområdet.

18 §

Sysselsättningspenning och reseersättning

Till den som får utkomststöd och deltar i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte betalas för varje dag som personen deltar i verksamheten en sysselsättningspenning som är lika stor som kostnadsersättningen enligt 104 § 1 mom. i lagen om ordnande av Arbetskraftsservice. Sysselsättningspenning betalas dock inte för de dagar för vilka personen får kostnadsersättning med stöd av 19 § 3 mom. 5 punkten i lagen om allmänt stöd.

~~27 §~~

~~Folkpensionsanstaltens skyldighet att lämna uppgifter~~

~~Folkpensionsanstalten ska lämna Arbetskraftsmyndigheten uppgifter om personer som i fråga om de dagar för vilka allmänt stöd och inkomstrelaterad dagpenning har betalats uppfyller de i 3 §~~

Betänkande ShUB 28/2025 rd

~~1 mom. 1 eller 2 punkten eller 2 mom. 1 eller 2 punkten fastställda villkoren för utarbetande av en aktiveringsplan. Uppgifterna ska lämnas före utgången av kalendermånaden efter den då villkoren uppfyllts.~~

28 §

Ändringssökande

Vid sökande av ändring i beslut som avses i 10 eller 18 § iakttas i fråga om det allmänna stödet 6 kap. i lagen om allmänt stöd och i fråga om utkomststödet 6 kap. i socialvårdslagen (1301/2014).

Denna lag träder i kraft den

20 .

21.

Lag

om ändring av 4 § i lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om avbytar-service för lantbruksföretagare (1231/1996) 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1663/2015, som följer:

4 §

Rätt till semester

Rätt till semester har en lantbruksföretagare med uppgiften som huvudsyssla. Som lantbruksföretagare med uppgiften som huvudsyssla anses en lantbruksföretagare vars arbetsinsats vid tidpunkten för avbyttartjänsten och under de sex månader som föregått den har bestått av bedrivande av lantbruk i minst samma utsträckning som av arbete utanför lantbruksföretaget. En lantbruksföretagare anses dock inte ha uppgiften som huvudsyssla om han eller hon vid tidpunkten för avbyttartjänsten betalas inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) eller om företagaren vid tidpunkten för avbyttartjänsten inte har rätt till en nämnd förmån på grund av en tid utan ersättning

Betänkande ShUB 28/2025 rd

enligt 1 kap. 5 § 1 mom. 8 punkten i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Närmare bestämmelser om vad som anses vara huvudsyssla utfärdas genom förordning av statsrådet.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

22.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023) 7 § 2 mom.
som följer:

7 §

Skyldigheter i anslutning till en sektorsövergripande sysselsättningsplan

Bestämmelser om hur arbetslösa personers rätt att få inkomstrelaterad dagpenning påverkas vid försummelse av de skyldigheter som avses i 1 mom. finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), bestämmelser om hur rätten att få allmänt stöd påverkas i sådana fall finns i lagen om allmänt stöd (/), och bestämmelser om hur rätten att få utkomststöd påverkas i sådana fall finns i lagen om utkomststöd (1412/1997).

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .

23.

Lag

om ändring av lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (681/2023) 5 § 18 punkten, 7 §, 24 § 4 mom., det inledande stycket i 28 § 1 mom., 32 § 2 mom. och 95 § 3 mom., av dem 5 §, 7 § i sin svenska språkdräkt och 95 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1100/2024, samt
fogas till 5 §, sådan den lyder i lagarna 1100/2014 och 721/2025, en ny 19 punkt, som följer:

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

18) *goda befolkningsrelationer* relationer mellan befolkningsgrupper som baserar sig på positiva attityder, en fungerande växelverkan, en känsla av trygghet och deltagande i samhället,

19) *arbetslöshetsförmån* inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/).

7 §

Rätten till inkomstrelaterad dagpenning, allmänt stöd och utkomststöd

Bestämmelser om invandrades rätt att få inkomstrelaterad dagpenning finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, bestämmelser om invandrades rätt att få allmänt stöd finns i lagen om allmänt stöd och bestämmelser om invandrades rätt att få utkomststöd finns i lagen om utkomststöd (1412/1997).

24 §

Integrationskundens skyldighet att följa integrationsplanen

Bestämmelser om hur försummelse av skyldigheterna inverkar på rätten att få inkomstrelaterad dagpenning finns i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, bestämmelser om hur försummelse av skyldigheterna inverkar på rätten att få allmänt stöd finns i lagen om allmänt stöd och bestämmelser om hur försummelse av skyldigheterna inverkar på utkomststödet finns i lagen om utkomststöd.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

28 §

Stöd för frivilliga studier

En integrationskund som bedriver frivilliga studier har rätt till arbetslöshetsförmån under de förutsättningar som anges i denna lag, i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i lagen om allmänt stöd, om

32 §

Tillämpning av lagen om ordnande av arbetskraftsservice på frivilliga studier

Vad som i 103 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice föreskrivs om rätten till kostnadsersättning, i 2 a kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivs om rätten till arbetslöshetsförmån och i 2 kap. i lagen om allmänt stöd föreskrivs om rätten till allmänt stöd tillämpas inte i fråga om en integrationskund, om integrationskundens frivilliga studier stöds med arbetslöshetsförmån på grundval av 31 § 2 mom. i denna lag.

95 §

Sökande av ändring

I fråga om en integrationsplan som avses i 16 § eller en översyn av en sådan plan enligt 22 § får omprövning inte begäras separat och inte heller besvär anföras separat. Bestämmelser om sökande av ändring i Folkpensionsanstaltens eller en arbetslöshetskassas beslut om arbetslöshetsförmån finns i 12 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och i 6 kap. i lagen om allmänt stöd. Bestämmelser om sökande av ändring i Folkpensionsanstaltens beslut om utkomststöd finns i 24 § i lagen om utkomststöd.

Denna lag träder i kraft den

20 .

24.

Lag

om ändring av 13 § i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om livskraftscentralerna och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret (531/2025) 13 § 2 mom. 6 och 7 punkten, av dem 13 § 2 mom. 7 punkten sådan den lyder i lag / , som följer:

13 §

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentrets uppgifter

Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret har dessutom i uppgift

6) att sköta riksomfattande information och rådgivning som hänför sig till offentlig arbetskraftsservice och utkomstskydd för arbetslösa inklusive sådant allmänt stöd på grundval av arbetslöshet som avses i lagen om allmänt stöd (/) samt till inledande och utveckling av företagsverksamhet,

7) att ge arbetskraftsmyndigheterna stöd när det gäller att utveckla systemet med arbetskraftsservice och ge dem juridisk rådgivning med avseende på verkställigheten av lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023), lagen om sektorsövergripande främjande av sysselsättningen (381/2023), lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om allmänt stöd och lagen om främjande av integration (681/2023),

Denna lag träder i kraft den

20 .

25.

Lag

om ändring av 12 kap. 3 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i arbetsavtalslagen (55/2001) rubriken för 12 kap. 3 § samt 12 kap. 3 § 1, 3 och 4 mom., sådana de lyder i lag 1448/2016, som följer:

12 kap.

Skadeståndsskyldighet

3 §

Hur inkomstrelaterad dagpenning och allmänt stöd inverkar på betalning av skadestånd och ersättning

Från en ersättning som bestämts enligt 2 § ska, till den del den utgör ersättning till arbetstagaren för löneförmåner som gått förlorade på grund av arbetslöshet innan domen avkunnades eller meddelades, dras av

1) 75 procent av den arbetslöshetsdagpenning som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som har betalats till arbetstagaren för tiden i fråga,

2) 80 procent av det allmänna stöd som avses i lagen om allmänt stöd (/) och som har betalats till arbetstagaren för tiden i fråga, om arbetstagaren har uppfyllt löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och

3) allmänt stöd som enligt lagen om allmänt stöd har betalats till arbetstagaren för tiden i fråga, om arbetstagaren inte har uppfyllt löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

När domstolen behandlar ett ärende som avses i 1 mom. 1 punkten ska den ge Sysselsättningsfonden och den arbetslöshetskassa som betalat förmånen tillfälle att bli hörda. Domstolen ska ålägga arbetsgivaren att betala det belopp som dragits av från ersättningen till Sysselsättningsfonden och sända en dom eller ett beslut i ärendet som vunnit laga kraft till Sysselsättningsfonden för kännedom. Vad som i denna paragraf föreskrivs om Sysselsättningsfonden gäller på motsvarande sätt Folkpensionsanstalten när domstolen behandlar ett ärende som avses i 1 mom. 2 eller 3 punkten.

Om avtal ingås om arbetsgivarens ersättningsskyldighet, ska i det särskilt nämnas den med stöd av 2 § avtalade totala ersättningen och den däri ingående ersättning som ska betalas till arbetstagaren för löneförmåner som gått förlorade på grund av arbetslöshet innan avtalet ingicks. Avdrag från ersättningen ska göras med iakttagande av 1 och 2 mom. i denna paragraf. Arbetsgivaren sva-

Betänkande ShUB 28/2025 rd

rar för att det belopp som dragits av från ersättningen betalas till Sysselsättningsfonden eller Folkpensionsanstalten och att en kopia av avtalet sänds till Sysselsättningsfonden eller Folkpensionsanstalten för kännedom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

26.

Lag

om ändring av 12 kap. 3 § i lagen om sjöarbetsavtal

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) rubriken för 12 kap. 3 §, 3 § 1 mom. 2 och 3 punkten samt 3 och 4 mom. som följer:

12 kap.

Skadeståndsskyldighet

3 §

Hur inkomstrelaterad dagpenning och allmänt stöd inverkar på betalning av skadestånd och ersättning

Från en ersättning som bestämts enligt 2 § ska, till den del den utgör ersättning till arbetstagaren för löneförmåner som gått förlorade på grund av arbetslöshet innan domen avkunnades eller meddelades, dras av

2) 80 procent av det allmänna stöd som avses i lagen om allmänt stöd (/) och som har betalats till arbetstagaren för tiden i fråga, om arbetstagaren har uppfyllt löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, och

3) allmänt stöd som enligt lagen om allmänt stöd har betalats till arbetstagaren för tiden i fråga, om arbetstagaren inte har uppfyllt löntagares arbetsvillkor enligt 5 kap. 3 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

När domstolen behandlar ett ärende som avses i 1 mom. 1 punkten ska den ge Sysselsättningsfonden och den arbetslöshetskassa som betalat förmånen tillfälle att bli hörda. Domstolen ska ålägga arbetsgivaren att betala det belopp som dragits av från ersättningen till Sysselsättningsfonden och sända en dom eller ett beslut i ärendet som vunnit laga kraft till Sysselsättningsfonden för kännedom. Vad som i denna paragraf föreskrivs om Sysselsättningsfonden gäller på motsvarande sätt Folkpensionsanstalten när domstolen behandlar ett ärende som avses i 1 mom. 2 eller 3 punkten.

Om avtal ingås om arbetsgivarens ersättningsskyldighet, ska i det särskilt nämnas den med stöd av 2 § avtalade totala ersättningen och den däri ingående ersättning som ska betalas till arbetstägaren för löneförmåner som gått förlorade på grund av arbetslöshet innan avtalet ingicks. Avdrag från ersättningen ska göras med iakttagande av 1 och 2 mom. i denna paragraf. Arbetsgivaren svarar för att det belopp som dragits av från ersättningen betalas till Sysselsättningsfonden eller Folkpensionsanstalten och att en kopia av avtalet sänds till Sysselsättningsfonden eller Folkpensionsanstalten för kännedom.

Denna lag träder i kraft den

20 .

27.

Lag

om ändring av 45 § i lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänsteinnehavare i kommuner och välfärdsområden (304/2003) 45 § som följer:

45 §

Ersättning för inkomstbortfall

När ett ärende som gäller upphävande av ett tjänsteförhållande i de fall som avses i 44 § 1 mom. har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut och arbetsgivaren har fått en sådan utredning som avses i 2 mom. i denna paragraf, betalas till tjänsteinnehavaren utan dröjsmål den inkomst för den ordinarie arbetstiden som han eller hon med anledning av att tjänsteförhållandet upphävts i strid med lagen har gått miste om, minskad med motsvarande inkomst som han eller hon under samma tid förvärvat i annan anställning, som yrkesutövare eller företagare och som tjänsteinnehavaren

Betänkande ShUB 28/2025 rd

inte skulle ha fått i tjänsten. Likaså beaktas som avdrag inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002), allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) och dagpenningsförmån enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) som för motsvarande tid betalats till tjänsteinnehavaren.

Tjänsteinnehavaren är skyldig att utan dröjsmål lämna arbetsgivaren en tillförlitlig redogörelse för andra förvärvsinkomster, inkomstrelaterad dagpenning, allmänt stöd och sjukförsäkringsersättningar enligt 1 mom. som tjänsteinnehavaren fått.

Arbetsgivaren är skyldig att utan dröjsmål till Sysselsättningsfonden betala 75 procent och till arbetslöshetskassan i fråga 25 procent av den inkomstrelaterade dagpenning som betalats till tjänsteinnehavaren, och till Folkpensionsanstalten betala det allmänna stöd som betalats till tjänsteinnehavaren.

När tjänsteinnehavarens pensionsförmåner fastställs, betraktas som löneinkomst den i 1 mom. avsedda inkomsten, i vilken som avdrag beaktats sådan pensionsberättigande inkomst som tjänsteinnehavaren förvärvat i en annan anställning eller som yrkesutövare eller företagare enligt det momentet. Som avdrag beaktas inte sådana dagpenningar eller sådant allmänt stöd som avses i 1 mom. Oberoende av vad som föreskrivs någon annanstans anses tjänsteinnehavaren när pensionsrätten fastställs ha stått i ett fortlöpande tjänsteförhållande även under den tid som avses i 1 mom. trots att ingen inkomst ska betalas till honom eller henne för denna tid.

Det som i denna paragraf föreskrivs om allmänt stöd gäller också sådan grunddagpenning och sådant arbetsmarknadsstöd som betalats med stöd av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 20 .

28.

Lag

om ändring av 2 och 31 a § i lagen om statsandel för kommunal basservice

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021) 2 § 1 mom. 12 punkten och 31 a §, sådana de lyder, 2 § 1 mom. 12 punkten i lag 384/2023 och 31 a § i lagarna 384/2023, 447/2024 och 1071/2024, som följer:

Betänkande ShUB 28/2025 rd

2 §

Undantag från tillämpningsområdet

Statsandel enligt denna lag beviljas inte för driftskostnader som föranleds av

12) den kommunala finansieringsandel som avses i 51 § i lagen om allmänt stöd (/), 4 § i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner (555/1998) och 25 § i lagen om arbetslöshetskassor (603/1984),

31 a §

Ersättning för utvidgat finansieringsansvar för förmåner som betalas på grundval av arbetslöshet

Till statsandelen för kommunal basservice läggs en ersättning för utvidgat finansieringsansvar för förmåner som betalas på grundval av arbetslöshet. Ersättningsbeloppet baserar sig på den ersättning för utvidgat finansieringsansvar för arbetslöshetsförmåner som statsbidragsmyndigheten fastställt för finansåret 2025 och som har bestämts på basis av de uppgifter om utbetalningen av inkomstrelaterad dagpenning, arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd år 2023.

Beloppet av den ersättning som avses i 1 mom. justeras årligen i enlighet med lagen om folkpensionsindex (456/2001) så att den motsvarar indexjusteringen av den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel.

Denna lag träder i kraft den 20 .

29.

Lag

om ändring av 93 § i inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 93 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1194/2023, som följer:

Betänkande ShUB 28/2025 rd

93 §

Kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen

Om den skattskyldige under skatteåret har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) för tryggnad av försörjningen eller moderskapspenning, särskild moderskapspenning, faderskapspenning, graviditetspenning, särskild graviditetspenning, föräldrapenning eller partiell föräldrapenning enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004), minskas hans eller hennes självriskandel med 80 euro för varje full ersättningsmånad. Självriskandelen är dock minst 160 euro. Till en full ersättningsmånad anses höra ett belopp som motsvarar 21,5 ersättningsdagar. Om den skattskyldige under skatteåret har erhållit jämkad inkomstrelaterad dagpenning eller jämkat allmänt stöd eller partiell föräldrapenning, ändras ersättningsdagarna till hela ersättningsdagar vid beräkning av fulla ersättningsmånader.

Denna lag träder i kraft den 20 .

30.

Lag

om ändring av 60 § i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tjänsteinnehavare i evangelisk-lutherska kyrkan (653/2023) 60 § som följer:

60 §

Ersättning för inkomstbortfall

När ett ärende som gäller avslutande av ett tjänsteförhållande i de fall som avses i 59 § 1 mom. har avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut och arbetsgivaren har fått den redogörelse som avses i 2 mom. i denna paragraf, ska tjänsteinnehavaren utan dröjsmål betalas den inkomst för ordinarie arbetstid som han eller hon har gått miste om på grund av att tjänsteförhållandet avslutades lagstridigt. Från inkomsten ska de motsvarande inkomster dras av som tjänsteinnehavaren har fått för samma tid i andra anställningsförhållanden eller som yrkesutövare eller företagare och som han eller hon inte skulle ha fått i tjänsten. Från inkomsten ska också den inkomstrelaterade

Betänkande ShUB 28/2025 rd

dagpenning enligt lagen om utkomtskydd för arbetslösa (1290/2002) och det allmänna stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) dras av som betalats till tjänsteinnehavaren, liksom den dagpenningförmån enligt sjukförsäkringslagen (1224/2004) som betalats till tjänsteinnehavaren för motsvarande tid.

Tjänsteinnehavaren är skyldig att utan dröjsmål lämna arbetsgivaren en tillförlitlig redogörelse för andra förvärvsinkomster, inkomstrelaterad dagpenning, allmänt stöd och sjukförsäkringsersättningar enligt 1 mom. som tjänsteinnehavaren fått.

Arbetsgivaren är skyldig att utan dröjsmål till Sysselsättningsfonden betala 75 procent och till arbetslöshetskassan 25 procent av den inkomstrelaterade dagpenning som betalats till tjänsteinnehavaren, och till Folkpensionsanstalten betala det allmänna stöd som betalats till tjänsteinnehavaren. När tjänsteinnehavarens pensionsförmåner bestäms, betraktas som löneinkomst den i 1 mom. avsedda inkomsten, i vilken den pensionsberättigande inkomst som tjänsteinnehavaren fått i ett sådant annat anställningsförhållande eller som sådan yrkesutövare eller företagare som avses i 1 mom. har beaktats som avdrag. Som avdrag beaktas inte dagpenningar eller allmänt stöd som avses i 1 mom. Oberoende av vad som föreskrivs någon annanstans i lag anses tjänsteinnehavaren när pensionsrätten bestäms ha stått i ett fortlöpande tjänsteförhållande också under den tid som avses i 1 mom., även om ingen inkomst ska betalas till honom eller henne för denna tid.

Det som i denna paragraf föreskrivs om allmänt stöd gäller också sådan grunddagpenning och sådant arbetsmarknadsstöd som betalats med stöd av lagen om utkomtskydd för arbetslösa.

Denna lag träder i kraft den 20 .

31.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om studiestöd (65/1994) 6 § 4 punkten, sådan den lyder i lag 792/2007, som följer:

6 §

Begränsningar i fråga om studiestödet

Studiestöd beviljas inte den som

Betänkande ShUB 28/2025 rd

4) får inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

32.

Lag

om ändring av 20 och 21 § i lagen om nationella studie- och examensregister

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om nationella studie- och examensregister (884/2017) 20 § och 21 § 1 mom. 3 punkten,
sådana de lyder, 20 § i lag 1221/2020 och 21 § 1 mom. 3 punkten i lag 568/2019, som följer:

20 §

Datakällor för antagningsregistret

De som är gemensamt personuppgiftsansvariga för antagningsregistret har rätt att, utöver de uppgifter som sökanden har uppgett, trots sekretessbestämmelserna få sådana uppgifter som avses i 19 § 1 och 5 mom. ur studentexamensregistret och från Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata, Arbetskraftsmyndigheterna, Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret, anordnarna av grundläggande utbildning, universiteten, yrkeshögskolorna, anordnarna av yrkesutbildning och gymnasieutbildning, anordnarna av utbildning som handleder för examensutbildning och huvudmännen för läroanstalter inom det fria bildningsarbetet samt ur sådana gemensamma register för två eller flera högskolor som har skapats för antagningen av studerande.

21 §

Utlämnande av uppgifter ur antagningsregistret

Trots sekretessbestämmelserna får uppgifter som avses i 19 § 1 och 5 mom., i den utsträckning de uppgifter som avses i 1 mom. behövs och de uppgifter som avses i 5 mom. är nödvändiga för skötseln av mottagarens uppgifter, lämnas ut ur antagningsregistret

Betänkande ShUB 28/2025 rd

3) till Folkpensionsanstalten för skötseln av uppgifter enligt lagen om studiestöd (65/1994), lagen om stöd för skolresor (48/1997) och lagen om Folkpensionsanstaltens rehabiliteringsförmåner och rehabiliteringspenningförmåner (566/2005) samt till Folkpensionsanstalten, Arbetskraftsmyndigheten och Sysselsättnings-, utvecklings- och förvaltningscentret för utredning av förutsättningarna för att få inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

33.

Lag

om ändring av 4 kap. 51 a § i utsökningsbalken

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i utsökningsbalken (705/2007) 4 kap. 51 a § 1 mom., sådant det lyder i lag 60/2018, som följer:

4 kap.

Utmätning

51 a §

Uppskov med utmätning på grundval av sysselsättning

Om gäldenären vid den tidpunkt då ett anställningsförhållande inleds har fått inkomstrelaterad dagpenning enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) eller allmänt stöd enligt lagen om allmänt stöd (/) för minst 258 dagar, ska vid inkomstgränsutmätning utmätningen av lönen på gäldenärens begäran skjutas upp så att uppskovet varar halva anställningsförhållandets längd, dock i högst sex månader. Uppskovstiden räknas från det att anställningsförhållandet inleddes, och antalet uppskovsmånader avrundas uppåt till hela kalendermånader. Uppskov behöver inte ges om gäldenären tidigare har beviljats uppskov och ett nytt uppskov väsentligt skulle äventyra den sökandes rätt att få betalning.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

34.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om rättegång i försäkringsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om rättegång i försäkringsdomstolen (677/2016) 6 § 1 mom. 3 punkten som följer:

6 §

Ledamöter insatta i förhållandena inom arbetslivet eller företagsverksamhet i sammansättningen

Beroende på målets eller ärendets art ingår det i försäkringsdomstolens sammansättning enligt 2 § dessutom två ledamöter som är insatta i förhållandena inom arbetslivet och arbetsmarknaden eller med företagsverksamhet, om det är fråga om

3) inkomstrelaterad dagpenning, allmänt stöd, arbetskraftspolitiskt utbildningsstöd, utbildningsdagpenning, vuxenutbildningsstöd, ersättning för uppehälle, alterneringsersättning, lönegaranti eller ärenden där ansökan om medlemskap i en arbetslöshetskassa har förkastats eller en medlem uteslutits ur arbetslöshetskassan,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Vid sökande av ändring i ett beslut av Folkpensionsanstalten som har fattats med tillämpning av de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag iakttas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Betänkande ShUB 28/2025 rd

Utskottets förslag till uttalande

Riksdagen förutsätter att statsrådet bevakar de sammantagna konsekvenserna av det allmänna stödet (RP 112/2025 rd), reformen av arbetskraftsservicen (RP 108/2025 rd), reformen av utkomststödet (RP 116/2025 rd) och ändringarna i arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte (RP 109/2025 rd) för de arbetslösas försörjning, service och sysselsättning och lämnar social- och hälsovårdsutskottet en utredning om de sammantagna konsekvenserna före utgången av 2027.

Helsingfors 28.11.2025

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Krista Kiuru sd
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Kim Berg sd
medlem Maaret Castrén saml (delvis)
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Aki Lindén sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ville Merinen sd
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Minna Reijonen saf (delvis)
medlem Anne Rintamäki saf (delvis)
medlem Päivi Räsänen kd (delvis)
medlem Pia Sillanpää saf
medlem Oskari Valtola saml
medlem Henrik Wickström sv
medlem Ville Väyrynen saml (delvis)
ersättare Mari Kaunistola saml (delvis)
ersättare Hanna Laine-Nousimaa sd (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.

Betänkande ShUB 28/2025 rd
Reservation /sd, gröna, vänst

Reservation

Motivering

Allmänt

Regeringen strävar efter att förenkla den sociala tryggheten genom att slå samman grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet till ett nytt allmänt stöd. Enligt vår uppfattning är regeringens proposition misslyckad och vi föreslår att den förkastas. Propositionen förenklar inte den sociala tryggheten och utgör inte någon fungerande grund för den fortsatta utvecklingen av den sociala tryggheten. Dessutom är stödnivån inte tillräcklig, särskilt som regeringen redan tidigare har skurit ned arbetslöshetsskyddet till ett minimum, vilket driver arbetslösa och deras barn till orimliga inskränkningar i den dagliga försörjningen, till beroende av utkomststöd och i värsta fall till hemlöshet.

Det som är positivt i propositionen är att inkomstgränsen för föräldrarnas inkomster vid partiellt arbetsmarknadsstöd (allmänt stöd) höjs till 2 500 euro. Gränsen har inte höjts på över 20 år och Institutet för hälsa och välfärd har i sitt yttrande bedömt att gränsen borde ha höjts ännu mer. Eftersom vi förkastar propositionen om allmänt stöd, förblir även inkomstgränsen för arbetsmarknadsstödet oförändrad. Vi understryker att vi stöder en höjning av inkomstgränsen. Det bör också påminnas om att regeringen genom proposition RP 135/2024 rd har försämrat nivån på det partiella arbetsmarknadsstödet genom att sänka det från 50 procent till 35 procent. Vi motsatte oss den nedskärningen.

Nivån på det allmänna stödet är låg

Beloppet av det allmänna stödet till fullt belopp uppgår till den inkomstrelaterade dagpenningens grunddel. Grunddelen av den inkomstrelaterade dagpenningen motsvarar för närvarande nivån på grunddagpenningen, liksom det fulla beloppet av arbetsmarknadsstödet. År 2025 är grunddagpenningens belopp 37,21 euro/dag (i genomsnitt 800 euro/månad). Med stöd av den gällande lagen om utkomstskydd för arbetslösa görs en justering enligt folkpensionsindex, men regeringen har fryst nivån på arbetslöshetsförmånerna 2024—2027, vilket betyder att inga indexjusteringar görs. Regeringen har dessutom skurit ned arbetslöshetsskyddet genom att ta bort barnförhöjningar som tryggar barnfamiljers försörjning vid arbetslöshet, förhöjningsdelar som uppmuntrar till aktivitet samt skyddade belopp som gör det lönsamt att ta emot även mindre deltids- och korttidsarbete.

Åtskilliga av de sakkunniga som hörts av utskottet har kritiserat den låga nivån på det föreslagna allmänna stödet. Enligt en halvtidsutvärdering av grundtrygghetens tillräcklighet som Institutet för hälsa och välfärd publicerade våren 2025 har nivån på grundtryggheten försämrats i de flesta livssituationer till följd av nedskärningarna i de sociala trygghetsförmånerna. Inkomsterna har minskat i alla hushåll som får grundskydd, med undantag av pensionstagare, och de nuvarande inkomsterna räcker inte till för att täcka nödvändiga utgifter enligt referensbudgetarna. Det största inkomstbortfallet har drabbat barnfamiljer som får arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning. Det beror i synnerhet på indexfrysningarna, nedskärningarna i bostadsbidraget och slopandet av

Betänkande ShUB 28/2025 rd
Reservation /sd, gröna, vänst

barnförhöjningarna inom utkomstskyddet för arbetslösa. Enligt FPA:s statistik för 2024 var nästan 40 procent av dem som fick arbetsmarknadsstöd dessutom tvungna att ty sig till grundläggande utkomststöd, och nu ökar regeringen antalet personer som får stöd motsvarande arbetsmarknadsstödet. Vi anser det vara nödvändigt att basnivån för utkomstskyddet för arbetslösa i fortsättningen fastställs till en tillräcklig nivå och att indexjusteringar görs årligen som normalt. Utkomstskyddet för arbetslösa måste återfå ett skyddat belopp som gör det lönsamt att arbeta även i liten skala, och stödet bör innehålla en barnförhöjning eller ett motsvarande element som beaktar omsorgs- och underhållsansvar. Samtidigt måste lösningar utarbetas för de problem som gäller utkomstskyddet för personer som får stöd för närståendevård, så att deras försörjning tryggas på ett tillräckligt och kontinuerligt sätt.

Propositionens konsekvenser

Regeringen har motiverat flera tidigare nedskärningar i utkomstskyddet för arbetslösa med sysselsättningseffekter, som dock har stannat vid högst kalkylmässiga antaganden. Enligt förslaget till allmänt stöd bedöms ändringarna ha små konsekvenser för sysselsättningen. Sammantaget bedöms de föreslagna ändringarna stärka den strukturella sysselsättningen med omkring några hundra årsverken. Troligen blir även denna förändring endast kalkylmässig utan andra åtgärder, eftersom Statens ekonomiska forskningscentral (VATT) i sitt utlåtande konstaterar att bland mottagarna av allmänt stöd finns många långtidsarbetslösa vars sysselsättningsproblem är mångfacetterade och där incitamentsproblemen är sekundära. Också konsekvenserna för statens och kommunernas ekonomi blir enligt propositionen små. Behovsprövningen av det allmänna stödet minskar förmånsutgifterna med cirka 5,6 miljoner euro och höjningen av föräldrarnas inkomstgräns ökar utgifterna med cirka 1,4 miljoner euro. Sammanlagt minskar alltså förmånsutgifterna med 4,2 miljoner euro på 2027 års nivå.

Däremot har propositionen betydande konsekvenser för försörjningen för dem som får utkomstskydd för arbetslösa. Institutet för hälsa och välfärd har bedömt propositionens konsekvenser för hushållens ställning med hjälp av SISU-modellen. Bedömningen är förenad med många osäkerhetsfaktorer särskilt i fråga om inkomster som ska beaktas vid behovsprövning och partiellt arbetsmarknadsstöd. I propositionen konstateras att inkomsterna för majoriteten inte skulle förändras till följd av reformen. Ändå beräknas cirka 12 200 personer bo i hushåll vars disponibla penninginkomster minskar på grund av det allmänna stödet. En stor del av försämringarna drabbar par på grund av ändringar i behovsprövningen och försörjningsplikten. Förmånen beräknas minska för 4 216 mottagare av arbetsmarknadsstöd och för nästan tusen mottagare av grunddagpenning. I genomsnitt minskar förmånen med 1 166 euro på årsnivå. På hushållsnivå beräknas inkomstminskningar på över 1 200 euro per år drabba cirka 2 095 personer. Som det konstateras ovan är det allmänna stödet mycket lågt och tillsammans med andra nedskärningar och åtstramningar i den sociala tryggheten försvårar situationen för arbetslösa ytterligare.

Finlands nätverk mot fattigdom EPAN-Fin bedömer i sitt sakkunnigyttrande att beredningen av det allmänna stödet tycks bygga på antaganden som inte motsvarar verkligheten för dem som upplever fattigdom. Människor som upplever fattigdom strävar efter att förbättra sin egen ekonomiska situation, men bland dem finns personer vars funktionsförmåga och förmåga att orientera sig i servicesystemet har försämrats till exempel på grund av sjukdom, funktionsnedsättning, psykiska problem, åldrande eller belastande livssituationer. I sådana fall försämrar det allmänna stö-

Betänkande ShUB 28/2025 rd
Reservation /sd, gröna, vänst

dets skyldigheter och skärpningar människors trygghet. Nätverket påpekar att åtgärder som ökar fattigdom och utslagning inte ger hållbara besparingar på lång sikt, utan ökar risken för att livssituationer blir alltmer krisartade och komplexa. De skärpta jobbsökningsskyldigheterna och sanktionerna kan öka behovet av utkomststöd och leda till att de mest utsatta blir utan tillräckligt socialt sistahandsskydd. Personer som upplever fattigdom har otillräckliga kunskapsmässiga och ekonomiska resurser för att lösa de utmaningar de möter. Då behövs stöd från samhället, inte straff.

Väntetiden bör slopas och missförhållandena i självrisktiden åtgärdas

För det allmänna stödet fastställs en väntetid på 21 veckor, om den sökande inte efter grundskolan eller gymnasiet har utbildning som leder till examen och ger yrkesfärdigheter. Syftet med väntetiden har varit att styra unga till utbildning, vilket tidigare var motiverat. Numera har de unga redan en skyldighet att söka utbildning som villkor för utkomstskyddet, så väntetiden fyller inte längre sitt syfte utan innebär endast inkomstbortfall för den som blir arbetslös. Att utreda yrkesutbildningen för alla arbetslösa som ansöker om allmänt stöd samt att beräkna en eventuell sänkning av väntetiden ökar den onödiga byråkratin. Särskilt för äldre åldersgrupper effektiviserar väntetiden inte ansökan till utbildning, utan framstår endast som en försämring av försörjningen. När arbetsmarknadsstöd eller i fortsättningen allmänt stöd inte fås, blir sökanden ofta klient hos utkomststödet. Detta är inte på något sätt ändamålsenligt. Vid utskottets utfrågning föreslog flera sakkunniga därför att väntetiden slopas.

Också självrisktiden, dvs. karensen på sju dagar inom utkomstskyddet för arbetslösa, är förknippad med problem och orättvisa i propositionen, eftersom självrisktiden i vissa situationer kan fastställas två gånger inom en kort tid. Enligt propositionen kan självrisktiderna för allmänt stöd och inkomstrelaterad dagpenning inte längre kombineras eller räknas till godo efter övergångsperioden, såsom man för närvarande gör med grunddagpenningens och den inkomstrelaterade dagpenningens självrisktider. Ändringen innebär en försämring för medlemmar i arbetslöshetskassorna. Detta problem har påtalats i yttrandet av Arbetslöshetskassornas Samorganisation, som föreslår att medlemsvillkoret i kassan ska beräknas på samma sätt som arbetsvillkoret. För närvarande intjänas medlemskapsvillkoret genom månader och arbetsvillkoret genom kalendermånader, vilket kan leda till att arbetsvillkoret uppfylls veckor före medlemskapsvillkoret. Ett annat problem är övergångar från en kassa till en annan, om de inte sker utan avbrott, eftersom ett avbrott inte kan räknas som medlemstid, även om arbetsvillkoret kan anses intjänas också under den tiden. Om villkoren för medlemskap i kassan uppfylldes på samma sätt som arbetsvillkoret, skulle man i vissa situationer undvika korta perioder med FPA:s allmänna stöd och eventuella dubbla självrisktider. Dessutom skulle ändringen minska behovet av att skicka uppgifter mellan kassorna och FPA. Det skulle underlätta verkställigheten både i kassorna och FPA, förenkla och förtydliga systemet och göra det mer begripligt för medlemmarna i arbetslöshetskassorna.

Regeringen driver barnfamiljer in i fattigdom

Det allmänna stödet försämrar situationen för många barnfamiljer, eftersom de lättnader i behovsprövningen som gäller barnfamiljer och som ingår i arbetsmarknadsstödet slopas. Hushåll med barn under 18 år får betydligt oftare minskade inkomster än ökade inkomster till följd av reformen. Enligt de sakkunnigbedömningar som utskottet fått kan en minskning av barnfamiljernas in-

Betänkande ShUB 28/2025 rd
Reservation /sd, gröna, vänst

komster hota barns och ungas välbefinnande. Därför borde konsekvenserna av ändringarna ha bedömts grundligt ur ett barnperspektiv.

Många sakkunniga har fäst allvarlig uppmärksamhet vid att fattigdomen bland barnfamiljer ökar till följd av regeringens politik. Exempelvis Mannerheims barnskyddsförbund (MLL) påminner i sitt sakkunnigyttrande om att fattigdomen bland barnfamiljer har ökat och förvärrats i Finland under den senaste tiden, särskilt på grund av regeringens ändringar i den sociala tryggheten. Nedskärningarna beräknas sänka upp till 31 000 barn under låginkomstgränsen. Enligt MLL:s yttrande upplevde vart tionde barn materiell fattigdom 2024, och andelen har nästan tredubblats på tre år (källa: Statistikcentralen). Över 20 procent av barnen i familjer med en vuxen hade upplevt brist. Andelen barn som upplevt materiell fattigdom har rentav tredubblats i hushåll med två vuxna jämfört med 2021. Det bör också noteras att bristen har blivit vanligare i Finland snabbare än i andra europeiska länder. Den materiella bristen hos barnen har dessutom fördjupats jämfört med föregående undersökning. Enligt en halvtidsbedömning av grundtryggheten vid Institutet för hälsa och välfärd har inkomsterna under denna regeringsperiod minskat mest i de hushåll som får arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning för arbetslösa och där det finns barn. Detta har påverkats av indexfrysningar och nedskärningar i bostadsbidraget samt sloandet av barnförhöjningar i arbetslöshetsskyddet. Regeringen borde nu i samband med regleringen av det allmänna stödet åtminstone behålla undantagsbestämmelserna i behovsprövningen som gäller underhållsskyldighet. Det är inte ett självändamål att det allmänna stödet ska vara enkelt för den som verkställer stödet, utan mångfalden i människornas livssituationer förutsätter också olika nivåer av social trygghet. Det väsentliga är att stödet är tillräckligt samt begripligt och rättvist ur kundens synvinkel.

Regeringen försvårar situationen för unga

Ur de ungas synvinkel är regeringens politik ojämlik på många sätt. Många nedskärningar i den sociala tryggheten och försämringar i arbetslivet har drabbat särskilt unga i åldern 18—25 år.

Ungdomssektorn rf, som företräder praktiskt taget alla ungdomsorganisationer i Finland, föreslog vid utskottets sakkunnigutfrågning ett flertal förbättringar i förslaget till allmänt stöd. Föreningen konstaterar att det allmänna stödet skulle behålla de orättvisa och ologiska villkor som gäller unga och som bidrar till att unga oftare än andra åldersgrupper tvingas söka utkomststöd som en sista utväg. Även om målen med de särskilda villkoren för unga är goda, leder de i praktiken främst till långvarigt beroende av utkomststöd. För alla som saknar examen fastställs en väntetid på 21 veckor (5 månader) under vilken allmänt stöd inte betalas. Väntetiden är inte bunden till åldern, men i praktiken gäller den främst unga. Väntetiden på fem månader gäller också den som har sökt till utbildning men inte blivit antagen. För unga som har försummat ansökningsskyldigheten fastställs en väntetid på fem månader efter att de först har uppfyllt en skyldigheten att vara i arbete i fem månader. Föreningen föreslår att väntetiden för unga som sökt sig till utbildning slopas. Dessutom bör den retroaktiva ansökningsskyldigheten göras mer flexibel och någon myndighet åläggas att påminna alla unga om ansökningsskyldigheten. Enligt undersökningar styr hotet om sanktioner inte de ungas beteende, utan försummelserna sker på grund av bristande information och olika livssituationer.

Flera av de propositioner som redan gjorts under denna regeringsperiod, liksom också de propositioner om allmänt stöd, utkomststöd och serviceprocessen för arbetssökande som för närvaran-

Betänkande ShUB 28/2025 rd
Reservation /sd, gröna, vänst

de behandlas i riksdagen, har betydande konsekvenser för de ungas ställning. Det måste göras en samlad bedömning av lagändringarnas konsekvenser för de unga. Bedömningen bör granska hur dessa samtidiga reformer påverkar ungas försörjning, tillgång till tjänster, utbildnings- och sysselsättningsmöjligheter samt förtroende för offentliga tjänster. Ungdomssektorn rf bedömer att de aktuella förslagen tillsammans permanent kan förändra de ungas förhållande till arbete, utbildning och samhället.

Regeringen försämrar tryggheten för äldre arbetslösa

Vid utskottets sakkunnigutfrågning har till exempel FFC fäst uppmärksamhet vid ställningen för äldre arbetslösa. I fortsättningen kommer behovsprövat allmänt stöd att utgöra försörjningstryggheten för många äldre arbetslösa under den sista delen av arbetslivet. När de åldersbundna undantagen och tjänsterna inom arbetslöshetsskyddet har slopats för äldre långtidsarbetslösa, faller flera av dem tillbaka på det allmänna stödet. FFC påminner om att åldersdiskriminering fortfarande förekommer på den finländska arbetsmarknaden och att många äldre har svårt att få nytt arbete efter att ha blivit arbetslösa. I och med behovsprövningen har reformen en betydande inverkan på de äldre arbetslösas försörjning och liv.

Den fortsatta utvecklingen av det allmänna stödet

Ordföranden för kommittén för social trygghet Pasi Moisio bedömde i sitt sakkunnigyttrande att kunskapsunderlaget för den fortsatta beredningen av det allmänna stödet är avgörande med tanke på de kommande regeringsperioderna. Enligt honom måste man bedöma vad nästa steg för det allmänna stödet och en eventuell modell med en enda grundskyddsförmån skulle innebära för helheten av inkomst- och grundskyddsförmåner, dess finansiering, incitamenten för arbete samt ur förmånstagarnas perspektiv. Moisio betonar att det för närvarande inte finns något sådant kunskapsunderlag. Folkpensionsanstalten påpekar att orsaksbaserade förmåner som eventuellt fogas till det allmänna stödet och som inte omfattas av systemet med utkomstskydd för arbetslösa i fortsättningen är mycket olika i fråga om förfaringssätt och bestämningsgrunder. FPA påpekar att utan en tillräckligt tydlig förståelse av det önskade slutläget kan beredningen av det allmänna stödet bli tung, om den rättsliga grunden måste bedömas och byggas upp på nytt varje gång nya orsaksbaserade element eller andra delar kopplas till stödet.

Anna-Maria Isola, forskningsdirektör vid Östra Finlands universitet, bedömde vid utskottets sakkunnigutfrågning att reformens framgång framför allt beror på hur stödet utvecklas i framtiden. Reformen kan i bästa fall förtydliga förmånssystemet och göra systemet mer förutsägbart, men de sanktioner och de skärpta villkor för utkomststödet som bereds samtidigt ökar risken för att en del av människorna blir utan behövligt grundskydd. Inom den sociala tryggheten är det viktigt att identifiera, vid sidan av arbetssökande, även andra sätt att delta och uppfylla skyldigheter som stärker människors tillit till sin egen förmåga och delaktighet i samhället. Vi håller med Isola om att grundtryggheten inte i första hand bör byggas upp som ett redskap för att spara utan som ett redskap för att stärka delaktigheten och jämlikheten.

Betänkande ShUB 28/2025 rd
Reservation /sd, gröna, vänst

Modellen med en enda ansökan

I samband med det allmänna stödet håller FPA på att övergå till en modell med en enda ansökan. Vi anser att detta är viktigt, eftersom systemet för social trygghet är komplicerat för den sökande och bör förenklas särskilt ur dennes synvinkel. Samtidigt bör FPA utveckla sina system så att den sökande får ett förmånsförslag som passar hans eller hennes livssituation. På så sätt styrs människor som behöver social trygghet till rätt stöd utan att behöva specialkunskaper om systemet och utan att falla mellan stolarna. Det talas om missbruk av social trygghet i offentligheten, men ett större problem är underutnyttjande av tryggheten på grund av systemets komplexitet. Socialskyddssystemet ska inte marginalisera människor utan möjliggöra delaktighet, försörjning och förutsättningar för sysselsättning.

Regeringens samlade nedskärningar i den sociala tryggheten får långvariga effekter

Utöver förslaget till allmänt stöd har regeringen lämnat riksdagen en nedskärningslag som gäller utkomststödet (RP 116/2025 rd) och en skärpning av påföljdssystemet inom utkomstskyddet för arbetslösa (RP 108/2025 rd). Tillsammans bildar dessa tre förslag en helhet vars sammantagna konsekvenser kan bli mycket betydande i vardagen för människor och hushåll med låga inkomster. Eftersom nivån på den sociala tryggheten redan i princip är dålig på grund av de ovan beskrivna nedskärningarna i utkomstskyddet för arbetslösa och de kraftiga försämringarna av bostadsbidraget, försvårar propositionerna ytterligare möjligheterna för arbetslösa med låga inkomster och deras familjer att klara sig. Nedskärningarna i den sociala tryggheten kommer i värsta fall att få långvariga, rentav generationsöverskridande effekter. Vi kan inte acceptera regeringens värderingar.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen förkastar lagförslagen och

att riksdagen godkänner tjugoen uttalanden. (Reservationens förslag till uttalanden)

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att regeringen följer och vid behov vidtar åtgärder om reformen av det allmänna stödet i fortsättningen driver allt fler till stöd i sista hand och beroendet av utkomststöd ökar till följd av reformen.*
- 2. Riksdagen förutsätter att regeringen följer reformens sammantagna konsekvenser och vid behov vidtar åtgärder för att förbättra ställningen för utsatta personer.*
- 3. Riksdagen förutsätter att regeringen följer reformens konsekvenser för fattigdomen och barnfattigdomen och vid behov vidtar åtgärder om fattigdomen ökar till följd av reformen.*

Betänkande ShUB 28/2025 rd
Reservation /sd, gröna, vänst

- 4. Riksdagen förutsätter att regeringen följer konsekvenserna av digitaliseringen av servicesystemet och vidtar åtgärder om övergången till digitala tjänster leder till att människor uteslås från grundskyddet.*
- 5. Riksdagen förutsätter att regeringen vid behov vidtar åtgärder om handläggningstiderna för ansökan om det nya allmänna stödet inte är skäliga eller om principen om ett enda serviceställe visar sig vara olämplig eller oskälig ur kundens perspektiv.*
- 6. Riksdagen förutsätter att regeringen följer effekterna av det allmänna stödets behovsprövning och vid behov vidtar åtgärder om reformen i fråga om behovsprövningen leder till oskäliga konsekvenser för äldre arbetslösa över 55 år, barnfamiljer eller unga som bor hos sina föräldrar när det gäller tillräcklig försörjning.*
- 7. Riksdagen förutsätter att regeringen följer konsekvenserna av reformen av det allmänna stödet och vid behov vidtar åtgärder om reformen leder till oskäliga konsekvenser för de studerandes och närståendevårdarnas när det gäller tillräcklig försörjning.*
- 8. Riksdagen förutsätter att regeringen följer konsekvenserna av det allmänna stödet och vid behov vidtar åtgärder om de incitament som det möjliggör i fråga om sänkning och utebliven utbetalning av förmåner leder till oskäliga konsekvenser.*
- 9. Riksdagen förutsätter att regeringen följer konsekvenserna av reformen av det allmänna stödet och vid behov vidtar åtgärder om reformen möjliggör oskäliga nedskärningar i sistahandsskyddet.*
- 10. Riksdagen förutsätter att regeringen vid behov vidtar åtgärder om skärpningarna av serviceprocessen för arbetssökande och den nya förpliktande aktiveringsperioden visar sig strida mot framtida forskningsrön eller mot Arbetskraftsmyndigheternas faktiska förmåga att sysselsätta människor och att regeringen vid behov slopar bestämmelserna om serviceprocessen och aktiveringsperioden och ger Arbetskraftsmyndigheterna frihet att bygga upp lokalt ändamålsenliga, kostnadseffektiva serviceprocesser för att främja sysselsättningen.*
- 11. Riksdagen förutsätter att regeringen tryggar kontinuiteten i boendet och särskilt barnfamiljernas levnadsförhållanden, så att kostnaderna för långvarig marginalisering inte ökar.*
- 12. Riksdagen förutsätter att regeringen i enlighet med mellanrapporten (2023) från kommittén för social trygghet vid vidareutvecklingen av grundskyddet säkerställer att harmoniseringen och sammanslagningen av förmånerna bereds med bibehållande av principerna för orsaksbaserad och behovsprövning i den nuvarande socialförsäkringen.*
- 13. Riksdagen förutsätter att regeringen i enlighet med riktlinjerna från kommittén för social trygghet säkerställer att de mål för reformen som uppställdes i beslutet om tillsättande av kommittén i fortsättningen ligger till grund för reformen av den sociala tryggheten och kommitténs arbete under den andra perioden.*

Betänkande ShUB 28/2025 rd
Reservation 1 /sd, gröna, vänst

14. Riksdagen förutsätter att regeringen under den fortsatta utvecklingen av den sociala tryggheten fokuserar på att förbättra kundorienteringen och förutsägbarheten, vilket FPA:s modell med en enda ansökan ger goda ramar för.

15. Riksdagen förutsätter att regeringen under den fortsatta utvecklingen av den sociala tryggheten beaktar att den sociala tryggheten ska stödja en rättvis omställning till ett koldioxidneutralt samhälle.

16. Riksdagen förutsätter att regeringen under den fortsatta utvecklingen av den sociala tryggheten fokuserar på att den sociala tryggheten ska stödja människans egen aktivitet, självutveckling, utbildning, rehabilitering och sysselsättning.

17. Riksdagen förutsätter att regeringen under den fortsatta utvecklingen av den sociala tryggheten beaktar att den sociala tryggheten bör göras tydligare och mer begriplig ur kundens perspektiv, så att individens behov och olika livssituationer beaktas.

18. Riksdagen förutsätter att regeringen i fortsättningen reformerar det primära grundskyddet så att det garanterar tillräcklig trygghet, vilket minskar behovet av att samtidigt ansöka om utkomststöd.

19. Riksdagen förutsätter att regeringen utvidgar inkomstregistrets informationsinnehåll för att stödja utvecklingen av den sociala tryggheten och en smidigare utbetalning av förmåner.

20. Riksdagen förutsätter att regeringen under den fortsatta reformen av den sociala tryggheten säkerställer att de förmåner som är bundna till folkpensionsindex i fortsättningen justeras i enlighet med lagstiftningen eller, vid snabba prisstegringar, vid behov oftare än en gång per år.

21. Riksdagen förutsätter att regeringen fortsätter reformen av den sociala tryggheten så att samordningen av oregelbundna inkomster, såsom stipendier, upphovsrättsersättningar, företagarinkomster, arbetsersättningar, lön och sociala trygghetsförmåner, blir betydligt enklare och mer förutsägbar än i dag.

Helsingfors 28.11.2025

Aki Lindén sd
Krista Kiuru sd
Kim Berg sd
Ville Merinen sd
Bella Forsgrén gröna
Aino-Kaisa Pekonen vänst